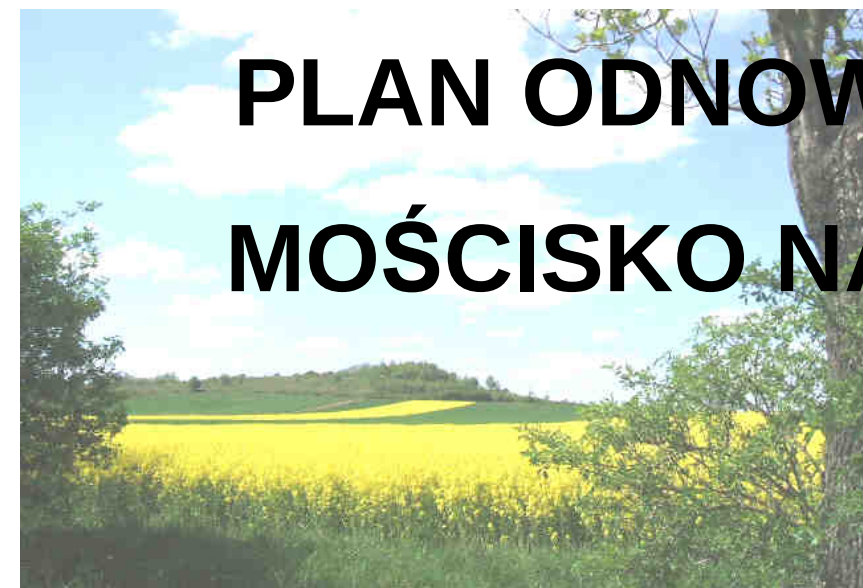

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MOŚCISKO NA LATA 2010 – 2017

Plan Odnowy Miejscowości Mościsko na lata 2010 – 2017 jest dokumentem strategicznym. Jego opracowanie wynika z innych dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, a także z programów służących wspieraniu obszarów wiejskich w ramach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Są to przede wszystkim Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego i Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. W tworzeniu dokumentu wykorzystano ankiety wypełnione przez mieszkańców miejscowości, wizję lokalną oraz materiały dostarczone przed Urząd Gminy i mieszkańców. Podstawą określenia zadań priorytetowych był szeroki udział społeczności lokalnej w debatach strategicznych w dniach 28.10.2009 oraz 10.11.2009 roku.

Spis treści

Spis treści.....	2
1 Charakterystyka miejscowości.....	4
1.1 Historia.....	4
1.2 Położenie	5
1.3 Demografia.....	6
1.4 Zagospodarowanie terenu.....	11
1.5 Gospodarka.....	19
1.6 Rolnictwo	23
1.7 Infrastruktura społeczna	28
1.8 Sport i wypoczynek	30
1.9 Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	31
2 Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	34

2.1	Zasoby przyrodnicze	34
2.2	Zasoby kulturowe	36
2.3	Zasoby turystyczne	39
3	Analiza mocnych i słabych stron.....	41
3.1	Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców miejscowości Mościsko.	41
3.2	Analiza SWOT.....	53
4	Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.....	58
4.1	Cele Planu Odnowy Miejscowości.....	58
4.2	Zadania priorytetowe	61
5	Spis tabel, wykresów, zdjęć i rysunków	66

1 Charakterystyka miejscowości

1.1 Historia

Najstarsze nazwy wsi: Ponte oraz Patridus Pons, pochodzą z okresu, kiedy Śląsk należał do Piastów. Pierwsze pisemne wzmianki na temat miejscowości pochodzą z roku 1268. W kolejnych latach nazwa miejscowości wielokrotnie się zmieniała. W okresie panowania czeskiego, w roku 1370 wieś nosiła nazwę Fulenbrucke. W okresie panowania Habsburgów zmieniono nazwę na Faulen Brukh, a pisemną wzmiankę o miejscowości odnajdujemy w pismach z roku 1596. W dokumentach pochodzących z roku 1667 można odnaleźć nazwę Faulbruck, której używano w okresie pruskim a następnie niemieckim.

Wieś podzielona była na trzy części: Mościsko Górne, Średnie oraz Dolne. Po II wojnie światowej w roku 1945, po przyłączeniu Śląska do Polski, wieś otrzymała nazwę Zgniły Most a następnie w roku 1947 Mościsko.

Lokacja wsi, czyli nadanie jej organizacji gospodarczo – prawnej, nastąpiła w 1341 roku. W XVIII i na początku XIX wieku mieszkańcy Mościska utrzymywali się w głównej mierze z tkactwa. W 1855 roku poprowadzono przez Mościsko linię kolejową, co pozwoliło na intensyfikację rozwoju miejscowości. Wówczas powstał kamieniołom oraz cukrownia.

W Mościsku znajduje się obecnie jeden z najstarszych na Dolnym Śląsku, jednonawowy kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela. Jest to budowla wykonana z kamiennych ciosów z drewnianym stropem. Pierwsze wzmianki na temat kościoła w Mościsku pochodzą z roku 1268. W obecnym kościele znajduje się sklepienie krzyżowo – żebrowe ze wspornikami przekrywające prezbiterium przyściennie sakramentarium oraz wczesnogotycki kamienny portal z narożnymi kolumnkami o głowicach ozdobionych dekoracją roślinną, pochodzące z 1300 roku. W 1568 kościół został powiększony – z tego

okresu pochodzi wsparty na jednym słupie drewniany strop nad nawą. Ponownie kościół przebudowywany był po przejęciu przez Katolików w XVIII w. oraz po pożarze w roku 1924. W kościele zostały zachowane późnorennesansowa ambona z pocz. XVII w. i XVII w. oraz manierystyczno - barokowy drewniany i polichromowany ołtarz główny. W prezbiterium kościoła znajduje się kamienna chrzcielnica z XIX w., zachowały się także organy pochodzące z 1892 roku, a w murze kościelny zachowało się epitafium pochodzące z XV wieku.

1.2 Położenie

Wieś Mościsko położona jest w Województwie Dolnośląskim, w powiecie dzierzoniowskim w Gminie Dzierżonów.

Komunikacyjnie sołectwo zlokalizowane jest przy drodze wojewódzkiej 382 Świdnica – Dzierżonów oraz przy szlaku kolejowym Kamieniec Ząbkowicki – Jaworzyna Śląska.

Geograficznie Mościsko położone jest w południowo – wschodniej części województwa, w dorzeczu rzeki Pilawy, na obszarze przedgórza Sudeckiego.

Mościsko otaczają:

- od południa Góry Sowie,
- od północnego wschodu Wzgórza Niemczańskie i Szklarskie,
- od północnego zachodu Wzgórza Kiełczyńskie i Masyw Ślęży.

Mościsko zajmuje obszar 1 453,25 ha i graniczy z: Lutomią, Tuszynem, Grodziszczem, Nowizną, Książnicą.

1.3 Demografia

Mościsko zamieszkuje 1131 osób, w tym 580 kobiet i 551 mężczyzn. Kobiety stanowią 51,3% ogółu populacji Mościska.

Gęstość zaludnienia na terenie Mościska wynosi 78 osób/km² i jest ona wyższa od średniej występującej na terenie Gminy Dzierżonów (68 osób/km²) oraz od średniej gęstości zaludnienia obszarów wiejskich województwa dolnośląskiego (47 osób/km²).

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 66% wszystkich mieszkańców miejscowości. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców (22%) jest znacznie wyższy od liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (12%), co świadczy o młodszej strukturze wiekowej wsi i stanowi pozytywny predyktor dla jej dalszego rozwoju.

Szczegółowo strukturę wiekową mieszkańców Mościska przedstawia tabela nr 1 oraz wykres nr 1.

Tabela 1 Mieszkańcy Mościska

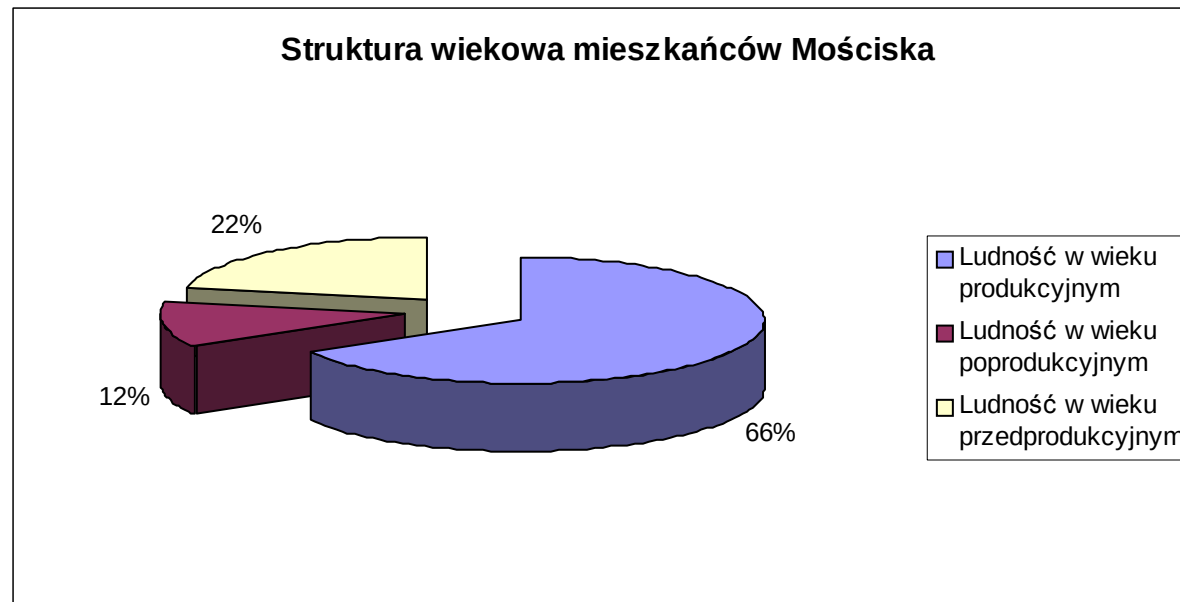
Wyszczególnienie	Wartości
Stan ludności ogółem, w tym:	1131
kobiety	580
mężczyźni	551
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	247
Ludność w wieku produkcyjnym	754

Ludność w wieku poprodukcyjnym	130
--------------------------------	-----

Źródło: Urząd Gminy Dzierżoniów

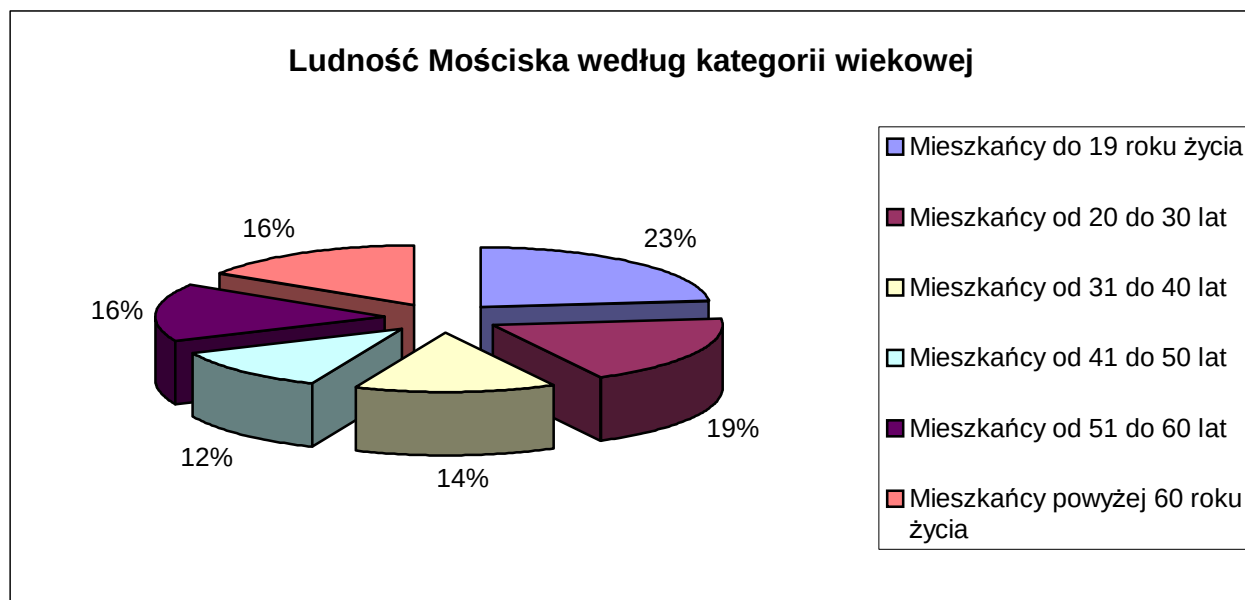
Wykres 1 Struktura wiekowa mieszkańców Mościska

Źródło: Urząd Gminy Dzierżoniów

Wykres 2 Ludność Mościska według kategorii wiekowej

Źródło: Urząd Gminy Dzierżoniów

Od roku 2002 obserwowalny jest stały, systematyczny wzrost liczby mieszkańców. Obecnie teren sołectwa zamieszkuje 1140 mieszkańców, co stanowi wzrost o blisko 4% w porównaniu z rokiem 2002.

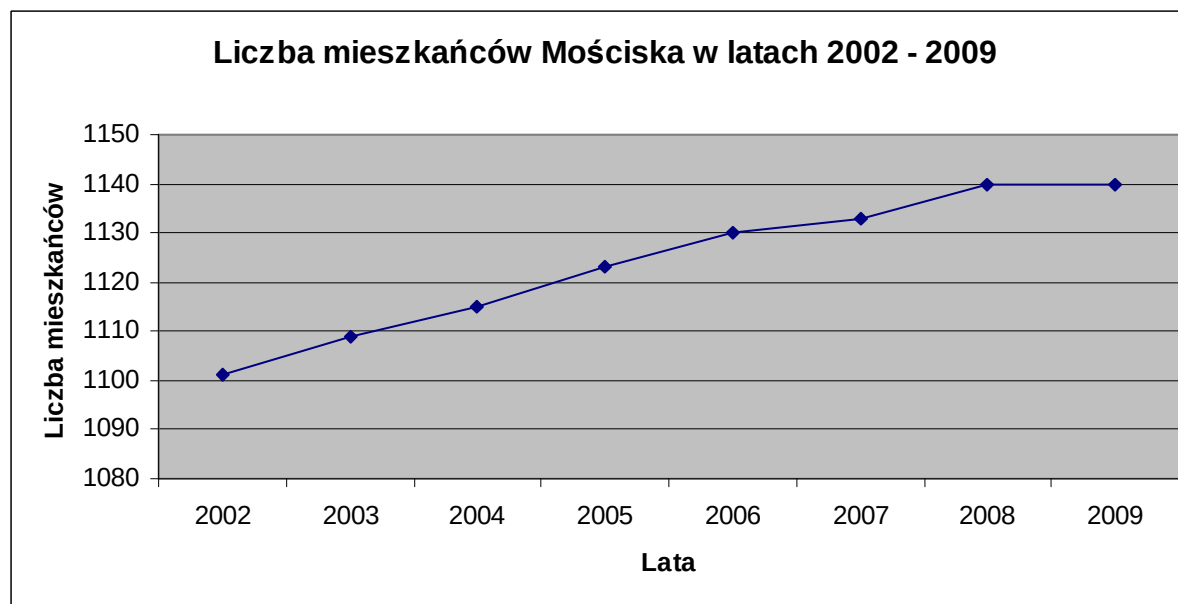
Tabela 2 Liczba ludności w miejscowości Mościsko w latach 2002 - 2009

Lata analizy	Liczba ludności w miejscowości
2002	1101
2003	1109
2004	1115
2005	1123
2006	1130
2007	1133
2008	1140
2009	1140

Źródło: Urząd Gminy Dzierżoniów

Wykres 3 Ludność Mościska w latach 2002 - 2009

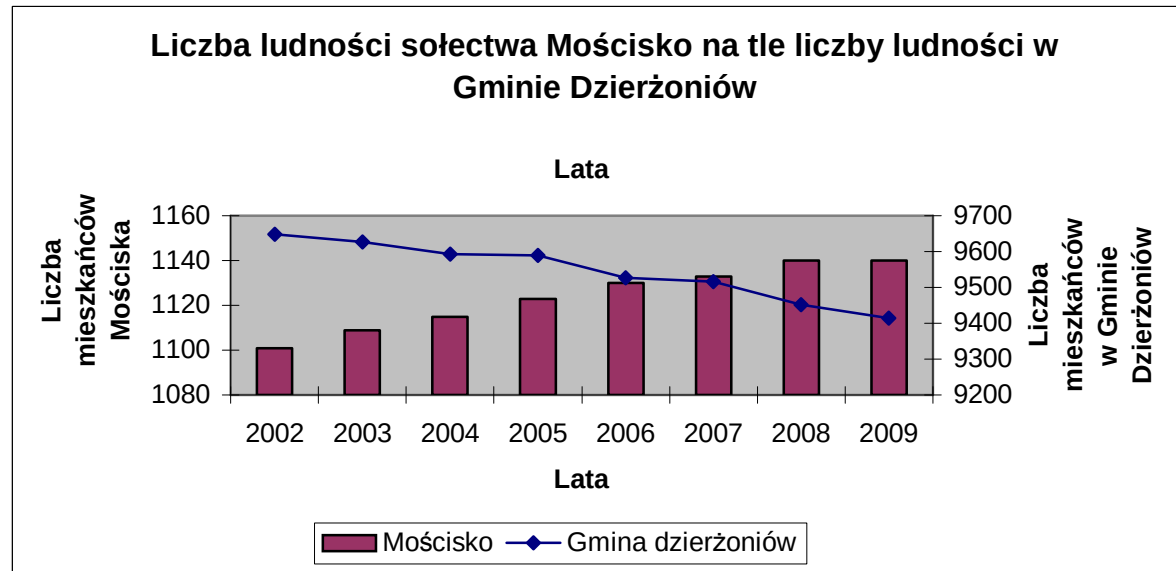

Źródło: Urząd Gminy Dzierżonów

Na terenie Gminy Dzierżonów obserwowalny jest przeciwny trend dotyczący liczby ludności. Przy wrastającej liczbie ludności zamieszkującej teren Mościska widoczny jest spadek ogólnej liczby ludności zamieszkującej teren Gminy Dzierżonów.

Wykres 4 Liczba ludności sołectwa Mościsko na tle liczby ludności w Gminie Dzierżoniów

Źródło: Urząd Gminy Dzierżoniów

1.4 Zagospodarowanie terenu.

Wieś Mościsko położona jest na obszarze przedgórza Sudeckiego, w otoczeniu Gór Sowich, Wzgórz Niemczańskich, Szklarskich i Kielczyńskich oraz Masywu Ślęży. To malownicze usytuowanie stanowi atut miejscowości ważny z punktu widzenia jej turystycznego rozwoju.

Mościsko to wieś łańcuchowa, o luźnej zabudowie usytuowanej wzdłuż kilku najważniejszych ulic: Kościelnej, Szkolnej oraz Dzierżoniowskiej.

Dominanty urbanistyczne Mościska stanowią:

- kościół pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela usytuowany w centrum miejscowości,
- staw wraz z otaczającymi go terenami, w szczególności zabudowaniami gospodarczymi z kominem,
- Winna Góra,
- zabytkowy most.

Zdjęcie 1 kościół pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela

Źródło: Archiwum własne mieszkańców

Zdjęcie 2 Staw wraz z otaczającymi go terenami

Zdjęcie 3 Zabytkowy most w Mościsku

Źródło: Archiwum własne mieszkańców

Teren sołectwa Mościsko to w większości użytki rolne, które stanowią 87% powierzchni całej miejscowości. Same grunty orne zajmują 75% powierzchni natomiast lasy i grunty leśne stanowią zaledwie 1% powierzchni Mościska. Tereny zabudowane i zurbanizowane zajmują 4% powierzchni miejscowości.

Zdjęcie 4 Mościsko z lotu ptaka

<http://earth.google.com/intl/pl/>

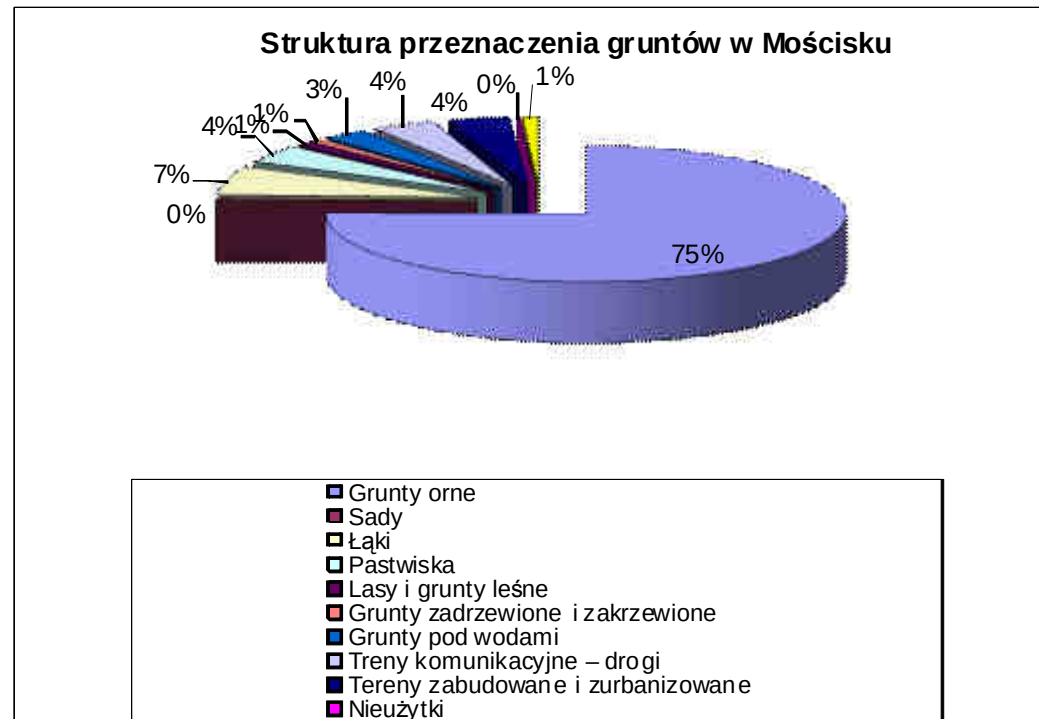
Tabela 3 Powierzchnia gruntów według przeznaczenia

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha
Powierzchnia miejscowości ogółem, w tym:	1 453,26
Użytki rolne ogółem, w tym:	1 268,79
Grunty orne	1 100,48
Sady	7,30
Łąki	99,42
Pastwiska	61,59
Lasy i grunty leśne	11,76
Grunty zadrzewione i zakrzewione	12,80
Grunty pod wodami	41,15
Treny komunikacyjne – drogi	57,74
Tereny zabudowane i zurbanizowane	55,86
Nieuzytki	2,23
Pozostałe	14,69

Źródło: Plan Urzędzeniowo - Rolny Gminy Dzierżoniów

Wykres 5 Struktura przeznaczenia gruntów w Mościsku

Źródło: Plan Urzędniowo - Rolny Gminy Dzierżoniów

1.5 Gospodarka

Na terenie całej gminy można zaobserwować spadający z roku na rok poziom bezrobocia. Jak widać w poniższej tabeli, podobna tendencja odnotowana jest na terenie Województwa Dolnośląskiego. Trend ten widoczny jest również w miejscowości Mościsko.

Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy, Powiatu Dzierżoniowskiego oraz Województwa Dolnośląskiego w latach 2004 – 2009

Obszar	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Gmina Dzierżonów	1 116	1 155	1 023	774	641	717
Powiat Dzierżoniowski	12 085	12 292	10 466	8 083	7 220	7 901
Województwo Dolnośląskie	257 129	233 352	185 417	127 457	113 890	133 981

Źródło: na podstawie Banku Danych Regionalnych, GUS, PUP oraz WUP

Gmina Dzierżonów jest gminą o stosunkowo wysokiej stopie bezrobocia, która w 2009 r. wynosiła 11,2 %. W październiku 2009 ilość bezrobotnych wynosiła 717 osób w tym 368 kobiet. Liczba ludności w wieku produkcyjnym wynosiła 6397. Na koniec roku 2005 poziom bezrobocia wśród osób w wieku produkcyjnym wynosił 17,5%.

Tabela 5 Liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym z terenu Mościska i Gminy Dzierżoniów w roku 2005

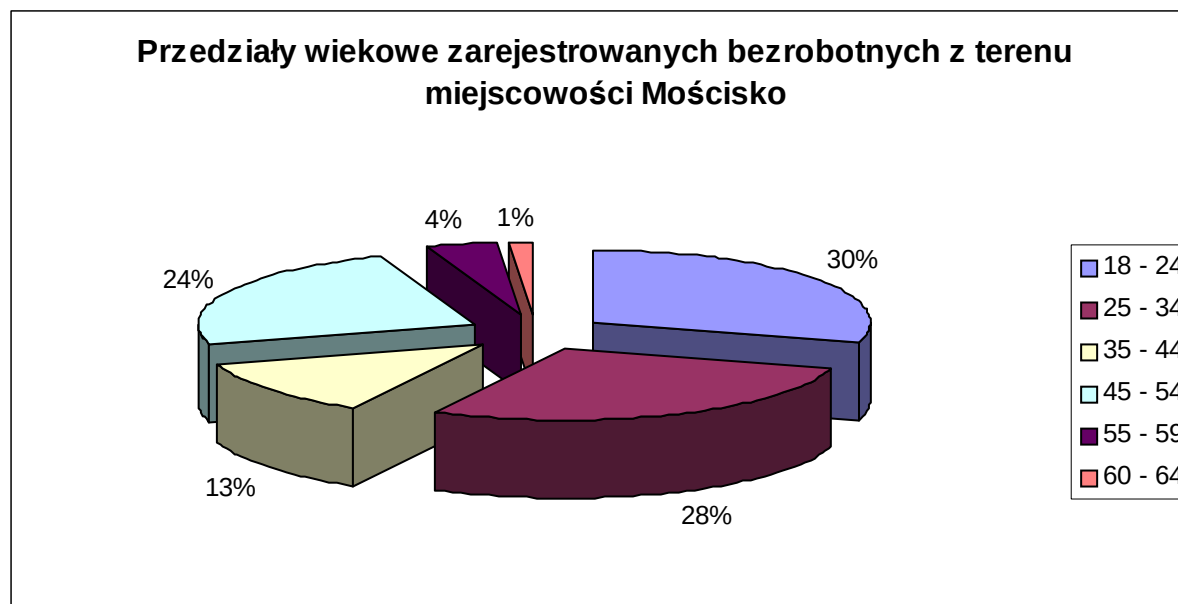
	Ludność w wieku produkcyjnym	Bezrobotni ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych mężczyzn w wieku produkcyjnym	Przedziały wiekowe zarejestrowanych bezrobotnych					
					18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	60 - 64
Mościsko	771	142	75	67	42	40	18	34	6	2
Gmina Dzierżoniów	6454	1128	593	535	248	297	226	288	59	10

Źródło: Plan Urzędniowo - Rolny Gminy Dzierżoniów

Strukturę osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym zamieszkujących teren sołectwa Mościsko przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6 Przedziały wiekowe zarejestrowanych bezrobotnych z terenu miejscowości Mościsko

Źródło: Plan Urzędniowo - Rolny Gminy Dzierżoniów

Wśród bezrobotnych mieszkańców Mościska przeważają osoby młode z przedziału wiekowego 18 – 34 lata, stanowią one aż 58% całej liczby bezrobotnych w wieku produkcyjnym.

Niewątpliwie istotną przyczyną dla wysokiego poziomu bezrobocia na terenie miejscowości, szczególnie występującego w grupie młodych mieszkańców, jest mała liczba podmiotów zarejestrowanych gospodarczych oraz brak zlokalizowanych na terenie miejscowości większych zakładów przemysłowych czy produkcyjnych.

Wśród zarejestrowanych firm zdecydowanie przeważają te z sektora budowlanego, na terenie Mościska zarejestrowanych jest aż 26 podmiotów świadczących różnego rodzaju usługi w tym zakresie. Ponadto na terenie miejscowości funkcjonują 3 sklepy spożywcze, baza transportowa oraz pub.

Zestawienie podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie sołectwa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie miejscowości Mościsko

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych
Placówki handlowe i gastronomiczne	3
Produkcja wyrobów przemysłowych	0
Produkcja wyrobów spożywczych	0
Budownictwo	26
Usługi transportowe	5
Zakłady produkcyjno usługowe	0

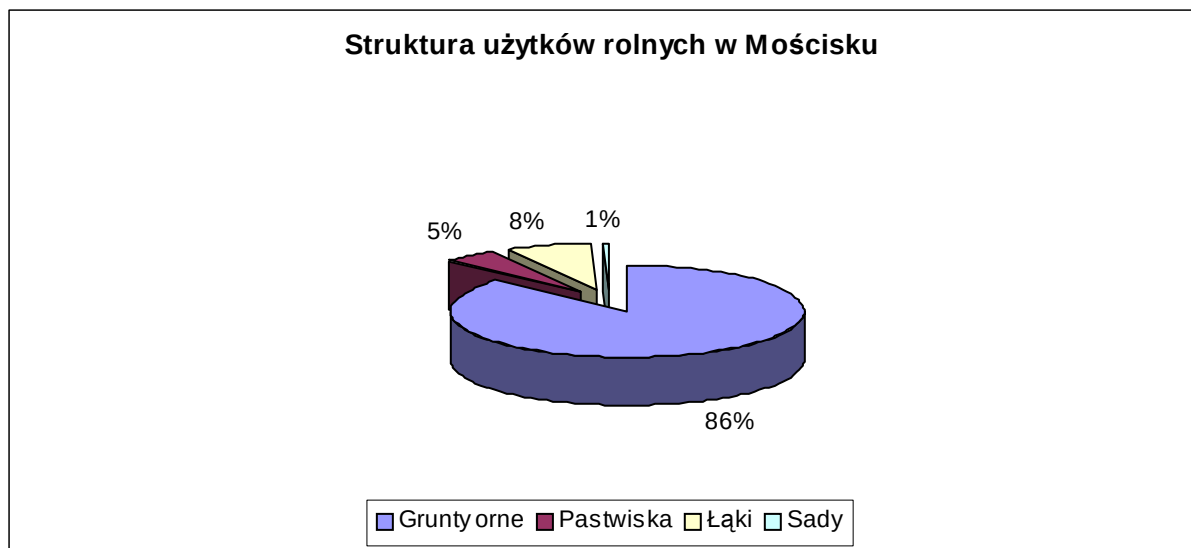
Źródło: Urząd Gminy Dzierżoniów

1.6 Rolnictwo

Wśród użytków rolnych największą powierzchnię zajmują, grunty orne – 1100,48 ha co stanowi 86% powierzchni. Pastwiska obejmują obszar 61,59 ha (5%), łąki 99,42 ha (8%). Sady zajmują znikomą część powierzchni użytków rolnych – 7,30 ha.

Wykres 7 Struktura użytków rolnych w Mościsku

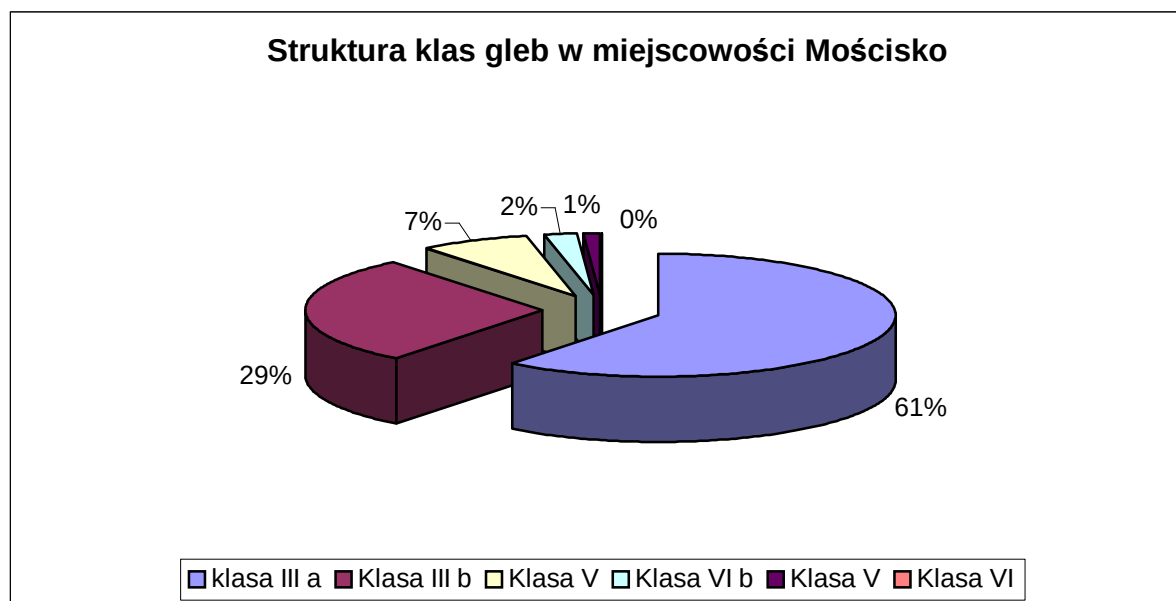
Źródło: Plan Urzędzeniowo - Rolny Gminy Dzierżoniów

Znaczną większość gleb występujących na terenie Mościska stanowią gleby typu III a – gleby orne dobre.

Kwalifikację bonitacyjną wszystkich gruntów ornych zlokalizowanych na terenie miejscowości przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8 Struktura klas gleb w miejscowości Mościsko

Źródło: Plan Urzędzeniowo - Rolny Gminy Dzierżoniów

Pełne zestawienie wykorzystania gruntów do produkcji rolnej przedstawia tabela.

Tabela 7 Struktura gruntów według klas bonitacyjnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha
Powierzchnia miejscowości ogółem, w tym:	1453,26
Użytki rolne ogółem, w tym:	1268,79
Grunty orne, w tym:	1100,48
Grunty klasy IIIa	670,13
Grunty klasy IIIb	315,58
Grunty klasy IVa	80,24
Grunty klasy IVb	27,4
Grunty klasy V	10,64
Grunty klasy VI	0,12
Sady	7,3
Łąki	99,42
Pastwiska	61,59

Źródło: Plan Urzędniowo - Rolny Gminy Dzierżonów

Na terenie Mościska zlokalizowanych jest 141 gospodarstw rolnych. Najwięcej jest gospodarstw małych o wielkości 1-2ha i 2-5 ha. Na tle pozostałych sołectw gminy Dzierżonów, Mościsko wyróżnia duża liczba gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 10 ha. Na terenie wsi zlokalizowanych jest aż 13 gospodarstw o wielkości powyżej 15 ha, a gospodarstw z przedziału 10 – 15 ha jest 18. Najmniej jest gospodarstw średniej wielkości, w przedziale 5 - 7 ha i 7 – 10 ha.

Tabela 8 Struktura gospodarstw rolnych w Mościsku

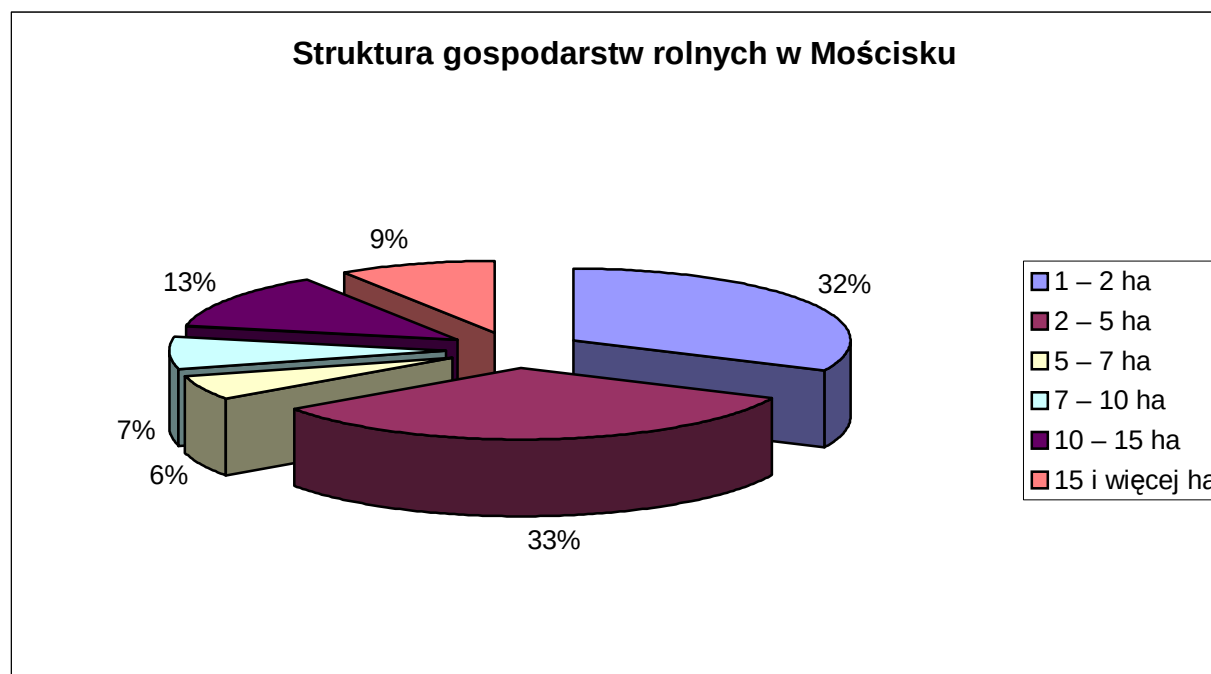
Wyszczególnienie	Ilość
Liczba gospodarstw	141
Powierzchnia gospodarstw w ha ogółem, w tym:	872,8914
1 – 2 ha	45
2 – 5 ha	47
5 – 7 ha	8
7 – 10 ha	10
10 – 15 ha	18
15 i więcej ha	13

Średnia wielkość gospodarstwa w ha	6,19 ha
------------------------------------	---------

Źródło: Urząd Gminy Dzierżoniów

Wykres 9 Struktura gospodarstw rolnych w Mościsku

Źródło: Urząd Gminy Dzierżoniów

1.7 Infrastruktura społeczna

Na terenie Mościska funkcjonuje Zespół Szkolno – Przedszkolny, do którego uczęszczają dzieci z Mościska i bliskiej Nowizny.

W roku szkolnym 2009 / 2010 w placówce uczy się 115 dzieci, w tym:

- w szkole podstawowej – 87,
- w przedszkolu – 22,
- w „zerówce” – 6.

Tradycje szkolne w Mościsku sięgają roku 1946, kiedy to została założona polska szkoła jednoklasowa. W roku 1947 utworzona została szkoła wieczorowa, która pełniła rolę ważnego ośrodka kulturalnego we wsi. W roku 1974 został oddany do użytku nowo wyremontowany budynek szkolny. We wrześniu 2001 roku z połączenia szkoły podstawowej i gminnego przedszkola, utworzony został Zespół Szkolno – Przedszkolny, który funkcjonuje do dzisiaj przy ulicy Szkolnej 12.

Obecnie budynek szkolny wymaga modernizacji, którą rodzice i mieszkańcy Mościska stopniowo wykonują we własnym zakresie, wykorzystując własne dostępne środki i zasoby. Dotychczas wspólnym wysiłkiem mieszkańcom udało się wymienić w budynku okna i rozpocząć remont poddasza, w celu przystosowania go na potrzeby szkolnej świetlicy.

Na terenie Mościska funkcjonuje Biblioteka Publiczna, której zadaniem jest rozwijanie i wspieranie kultury regionalnej ludowej i folklorystycznej na terenie Gminy Dzierżoniów.

W bibliotece znajduje się sala komputerowa wyposażona w komputery z dostępem do Internetu.

W budynku gminnym przy ul. Kościelnej, oprócz biblioteki, znajduje się sala wiejska, stanowiąca miejsce organizacji lokalnych uroczystości oraz imprez integracyjnych. Swoją siedzibę mają tutaj: Stowarzyszenie „Przystań Mościsko”; Koło Gospodyń Wiejskich, Klub Seniora „Druga Młodość 50+”. Wszystkie organizacje społeczne w Mościsku są aktywne, co podkreślono nadając w 2009 roku Mościsku tytuł Najpiękniejszej Wsi w Województwie Dolnośląskim uzasadniając wybór – wieś piękna mieszkańcami.

Zdjęcie 5 Zespół Szkolno – Przedszkolny

Ponadto na terenie miejscowości znajduje się placówka pocztowa, boisko sportowe oraz jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej.

1.8 Sport i wypoczynek

Na terenie Mościska znajduje się boisko sportowe stanowiące jedyne miejsce aktywności sportowej mieszkańców. Boisko to jest miejscem spotkań sportowych rozgrywanych przez lokalną drużynę LKS Dąb Mościsko, stanowi także miejsce imprez integracyjnych dla mieszkańców.

LKS „Dąb” Mościsko organizuje przez cały rok treningi kadry piłkarskiej różnych grup wiekowych: trampkarze (chłopcy i dziewczęta), juniorzy i seniorzy. Treningi odbywają się na boisku wiejskim. LKS jest członkiem Gminnego Zrzeszenia Ludowych Zespołów Sportowych Dzierżoniów.

Dla mieszkańców Mościska ważnym miejscem spełniającym funkcje rekreacyjno - sportowe jest teren przy stawie oraz „zacisze pod klonem”. Obiekty te, miejscowa społeczność własnymi siłami stara się zagospodarować na potrzeby organizowanych lokalnych uroczystości oraz spotkań i pikników, stanowiących dla mieszkańców atrakcyjną i popularną formę wypoczynku. Na terenie sołectwa odbywają się liczne imprezy adresowane do mieszkańców i gości spoza Mościska:

- Kuchnie Świata,
- Swojskie Jadło,
- Pyrlandia,
- Szuwarowe Granie,
- Kino plenerowe.

Interesującym miejscem sprzyjającym aktywnemu spędzaniu wolnego czasu jest Winna Góra, oferująca bardzo dobre warunki do uprawiania turystyki rowerowej. Aby jednak było możliwe pełne wykorzystanie potencjału góry, konieczne jest utworzenie toru rowerowego i bazy rekreacyjnej, co poszerzy ofertę możliwości aktywnego zagospodarowania wolnego czasu mieszkańcom Mościska.

Spółeczność Mościska bardzo chętnie dba o dobrą formę fizyczną, krzewiąc wśród mieszkańców idee zdrowego trybu życia. Na terenie miejscowości funkcjonuje aerobik dla pań w każdym wieku, rozwija się również coraz bardziej popularna forma aktywności fizycznej Nordic Walking.

1.9 Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Gmina Dzierżoniów posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, jest w 100% zwodociągowana i posiada nowoczesną sieć telekomunikacyjną. Dostęp do sieci gazowej ma aż 30 % gminy, jednak teren sołectwa Mościsko nie kwalifikuje się do tego obszaru.

Wieś Mościsko aktualnie jest w trakcie przygotowań do realizacji projektu z zakresu oczyszczania ścieków. Na terenie miejscowości planuje się utworzenie przydomowych oczyszczalni ścieków, które bez wątpienia podniosą standard i komfort życia mieszkańców. Mimo zlokalizowanej na terenie Mościska oczyszczalni, w sołectwie brak jest systemu kanalizacji sanitarnej.

Na terenie gminy zlokalizowane jest rejonowe składowisko odpadów komunalnych "Gilów". Cały obszar gminy objęty jest zorganizowanym wywozem nieczystości bytowych. Z uwagi na brak podmiotów wytwarzających odpady przemysłowe lub niebezpieczne nie ma problemu utylizacji tych opadów.

Mieszkańcy całej gminy, w tym również mieszkańcy Mościska, korzystają w przeważającej większości z indywidualnych źródeł ciepła znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecowe lub etażowe CO) opalanych węglem i koksem. Do produkcji energii cieplnej wykorzystywana jest też energia elektryczna i olej opałowy

Mościsko zasilane jest energią elektryczną poprzez rozdzielcze sieci napowietrzne średniego napięcia 40kV i 20kV.

Infrastruktura drogowa

Na terenie Mościska znajduje się łącznie 67,12 km dróg, w tym:

- 33,9 km dróg gruntowych,
- 21,55 km dróg asfaltowych,
- 3,98 km dróg szutrowych.

7,69 km dróg określanych jest jako drogi „nieprzejezdne”.

Ze względu na stan techniczny dróg w Mościsku można wyróżnić:

- 11,62 km dróg o dobrym stanie technicznym,
- 17,29 km dróg o średnim stanie technicznym,
- 30,52 km dróg o złym stanie technicznym.

Przez teren sołectwa przebiegają drogi o charakterze ponadlokalnym:

- droga powiatowa Mościsko – Nowizna,
- droga wojewódzka Świdnica – Dzierżonów.

2 Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2.1 Zasoby przyrodnicze

Niewątpliwym atutem miejscowości jest jej lokalizacja, warunkująca malownicze widoki i czyste środowisko naturalne.

Mościsko usytuowane jest w Kotlinie Dzierżoniowskiej, u podnóża Gór Sowich, otaczających miejscowość od strony południowej.

Od północnego wschodu Mościsko otaczają Wzgórza Niemczańskie oraz Szklarskie, a od północnego zachodu Wzgórza Kiełczyńskie oraz Masyw Ślęży.

Na północno – zachodnim krańcu miejscowości znajduje się Wzgórze Lelek oraz Winna Góra.

Na terenie Mościska znajduje się udokumentowane złożo kopalin – kamieni drogowych i budowlanych, o łącznej wielkości 37,5 ha. Jego eksploatacja została zaniechana.

Na terenie sołectwa znajdują się stawy będące w większości własnością prywatną. Stawy przy ulicy Kolejowej stanowią miejsce rekreacji mieszkańców, opiekuje się nimi Ochotnicza Straż Pożarna.

Przez teren Mościska przepływa rzeka Piława wraz z jej dopływami: potokami Miła i Gniły.

Mościsko stanowi obszar zamieszkały przez wiele gatunków roślin i zwierząt. Można tu spotkać: ptactwo wodne, żółwie błotne, bobry, lisy, sarny, zające, bażanty, kuropatwy, bociany, czaple szare.

Zasobem przyrodniczym służącym mieszkańcom jako miejsce odpoczynku są również rozległe tereny zielone pozostałe po dwóch założeniach parkowo – pałacowych.

Atutem miejscowości są także żyzne gleby, głównie należące do III klasy bonitacyjnej.

Zdjęcie 6 Widoki Mościska

Źródło: Archiwum własne mieszkańców

2.2 Zasoby kulturowe

ZABYTKI

Najważniejszym zabytkiem zlokalizowanym na terenie Mościska jest jeden z najstarszych na Dolnym Śląsku, jednonawowy kościół p.w. Św. Jana Chrzciciela. Do ważnych elementów tego kościoła należą:

- sklepienie krzyżowo – żebrowe ze wspornikami przekrywającymi prezbiterium,
- przyściennie sakramentarium,
- wczesnogotycki kamienny portal z narożnymi kolumnami o głowicach ozdobionych dekoracją roślinną,
- drewniany strop nad nawą,
- ambona z początków XVII wieku,
- manierystyczno – barokowy drewniany i polichromowany ołtarz główny,
- organy z 1892 roku,
- epitafium z XV wieku, zachowane w murze kościelnym.

Obok kościoła zachował się murowany, 2-kondygnacyjny, dom ludowy z połowy XIX w.

We wsi znajdują się również dwa zabytkowe krzyże pokutne, przy ulicy Kolejowej oraz przy ulicy Pocztovej.

Zachowały się również elementy dworu z początków XVIII wieku.

W Mościsku znajduje się również dworzec kolejowy z przełomu XIX i XX wieku.

Na uwagę zasługuje także neogotycki most z XIX wieku, stanowiący obecnie część infrastruktury ulicy Kościelnej.

Wśród ciekawych zabytków zlokalizowanych na terenie Mościska warto jeszcze wymienić: Park Dworski, Kapliczkę Św. Antoniego w rogu cmentarza, cmentarz oraz liczne domy mieszkalne usytuowane w ciągu ulic: Pocztowej, Kolejowej, Kościelnej, Polnej i Wierzbowej. Niestety z dwóch założeń pałacowych nie pozostało już nic.

POZOSTAŁE ZASOBY KULTUROWE

Mieszkańcy Mościska są społecznością bardzo zaangażowaną w inicjatywy mające na celu umacnianie lokalnej tożsamości i promowanie dziedzictwa kulturowego. Na terenie miejscowości prężnie działają inicjatywy lokalne:

- Rada Sołecka,
- Grupa Odnowy Wsi,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju i Promocji Wsi „Przystań Mościsko”,
- Ochotnicza Straż Pożarna,

- Rada Parafialna,
- Klub Seniora 50+,
- Koło Gospodyń Wiejskich,
- LKS „Dąb” Mościsko.

Wieś realizuje wiele projektów łączących wszystkie pokolenia. Z punktu widzenia integracji oraz szerzenia wiedzy na temat lokalnej historii i dziejów Mościska, ważnymi projektami dla mieszkańców są:

- projekt „Jak cudne są wspomnienia” – dzięki niemu mieszkańcy wsi mają możliwość wymiany wspomnień, doświadczeń, a dzieci i młodzież mają niepowtarzalną okazję poszerzania wiedzy na temat swoich korzeni i miejsca, z którego się wywodzą.
- Tworzenie albumów „Mościsko 2009” – jest to inicjatywa mająca na celu udokumentowanie aktualnego wyglądu Mościska. Przy tej okazji młodzież ma szansę dowiedzieć się wielu interesujących informacji o miejscowości i odkryć ją na nowo.

Mieszkańcy wsi wspólnie obchodzą wszystkie najważniejsze święta kościelne i państwowe. Obchodzony jest tutaj Opłatek, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dożynki, Dzień Kobiet, Dzień Seniora.

Organizowane są częste pielgrzymki mieszkańców do miejsc kultu: Częstochowy, Łagiewnik, Wambierzyc.

Na terenie Mościska ważną funkcję pełni Biblioteka Publiczna Gminy Dzierżoniów, której zadaniem jest rozwijanie i wspieranie kultury regionalnej ludowej i folklorystycznej.

W Mościsku funkcjonuje utworzona przez mieszkańców Izba Pamięci, w której zgromadzone zostały fotografie oraz przedmioty nawiązujące do odległych lat historii miejscowości.

Wieś może także poszczycić się lokalnymi twórcami – w Mościsku mieszkają i tworzą:

- Tadeusz Kościelny – rzeźbiarz,
- Teresa Bukowska – hafciarka,
- Stanisława Kowalik – hafciarka,
- Łucja Brodziak – wykonująca piękne robótki ręczne.

Mieszkańcy wsi samodzielnie, wykorzystując własne zasoby, utworzyli stronę internetową dotyczącą Mościska. Strona pełni funkcję promującą oraz informacyjną. Za jej pośrednictwem mieszkańcy mają możliwość uczestniczenia w życiu wsi na bieżąco. Strona jest również cennym źródłem informacji na temat historii Mościska.

2.3 Zasoby turystyczne

Najcenniejszym zasobem turystycznym w miejscowości jest malowniczy krajobraz, który zachęca do pieszych i rowerowych wycieczek.

W zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego konkursie, Mościsko zdobyło tytuł najpiękniejszej wsi Dolnego Śląska.

Mościsko zlokalizowane jest w pobliżu Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego, którego znaczna część znajduje się na terenie Gminy Dzierżoniów. Park ten ujęty jest w Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – POLSKA jako międzynarodowy obszar węzłowy, oraz w sieci NATURA 2000 jako specjalny obszar ochrony siedlisk.

Na terenie miejscowości działa jedno gospodarstwo agroturystyczne, oferujące miejsca noclegowe turystom. W pobliskiej Nowiźnie, oddalonej od Mościska o ok. 3km, znajduje się drugie gospodarstwo agroturystyczne „Zagroda”.

Potencjał turystyczny miejscowości tkwi również w Górze Winnej, która stanowi bardzo atrakcyjny teren do uprawiania turystyki rowerowej. Aby wykorzystanie tego zasobu było w pełni możliwe, konieczne jest jej odpowiednie zagospodarowanie i utworzenie toru rowerowego, który niewątpliwie będzie stanowił turystyczną atrakcję regionu.

Miejscowość zlokalizowana jest przy drodze wojewódzkiej DW 382.

3 Analiza mocnych i słabych stron

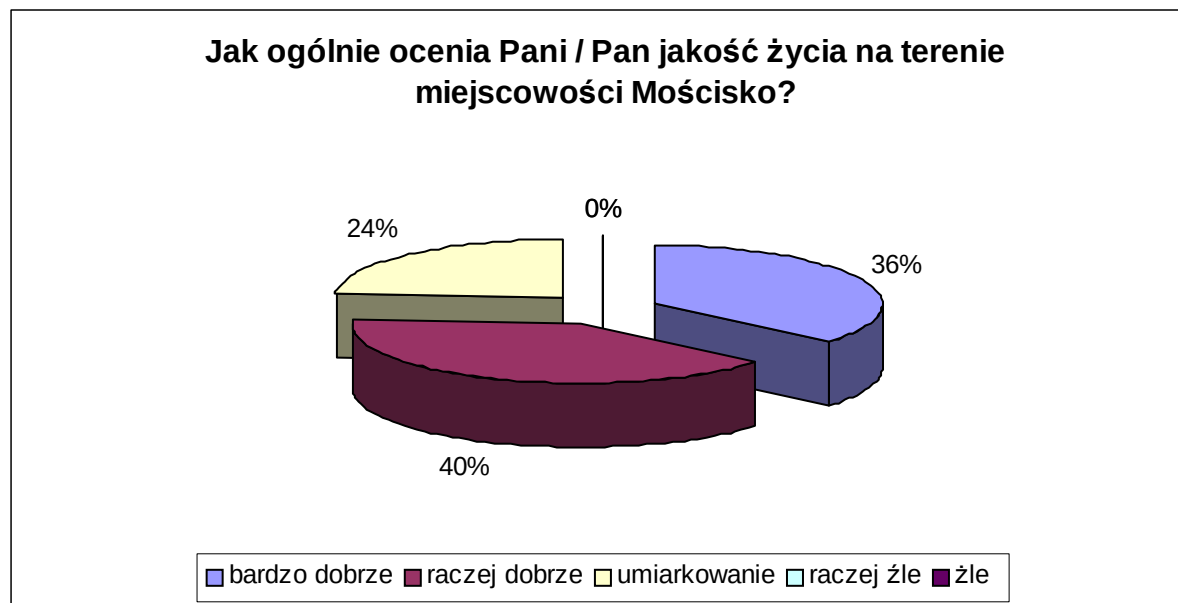
3.1 Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców miejscowości Mościsko.

Podczas przygotowywania Planu Odnowy Miejscowości ważne jest zapoznanie się z opiniami mieszkańców, dotyczącymi miejscowości w której żyją. W tym celu, wśród mieszkańców Mościska przeprowadzone zostało badanie ankietowe, w którym byli oni poproszeni o ocenę ogólnej jakości życia na terenie Mościska, o wskazanie mocnych i słabych stron miejscowości, a także o zasygnalizowanie najpoważniejszych ich zdaniem problemów. Poniżej przedstawiona została analiza uzyskanych wyników.

Wśród wszystkich mieszkańców Mościska, niezależnie od wieku, płci czy poziomu wykształcenia, na pytanie „Jak ogólnie ocenia Pani / Pan jakość życia na terenie miejscowości Mościsko”, większość ankietowanych odpowiedziała „raczej dobrze” i „bardzo dobrze”. Żaden z ankietowanych nie udzielił odpowiedzi „źle” lub „raczej źle”.

Wykres 10 Ocena ogólnej jakości życia na terenie Mościska - wszyscy respondenci

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców.

Wśród mieszkańców Mościska w wieku przedprodukcyjnym (do 17 rz.), na pytanie „Jak ogólnie ocenia Pani / Pan jakość życia na terenie miejscowości Mościsko”, wszyscy jednogłośnie odpowiedzieli „bardzo dobrze”.

Wykres 11 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym

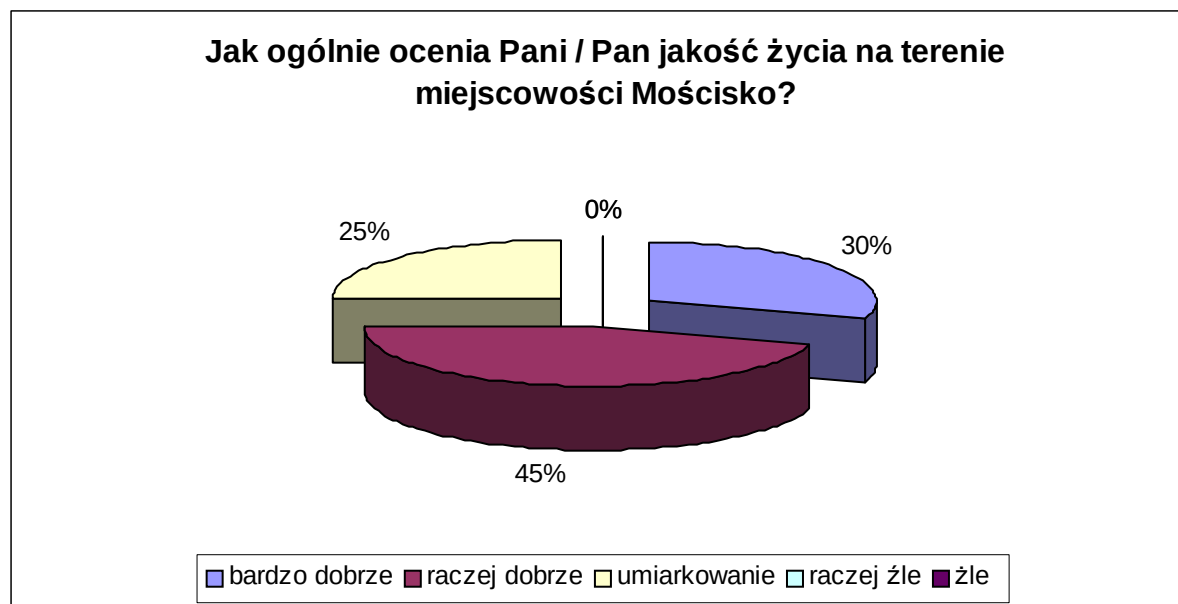

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców.

Wśród mieszkańców Mościska w wieku produkcyjnym, na pytanie „Jak ogólnie ocenia Pani / Pan jakość życia na terenie miejscowości Mościsko”, zdecydowana większość odpowiedziała „raczej dobrze”. Wyniki tej grupy zbliżone są do wyników analizowanych na podstawie całej badanej próby.

Wykres 12 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - mieszkańcy w wieku produkcyjnym

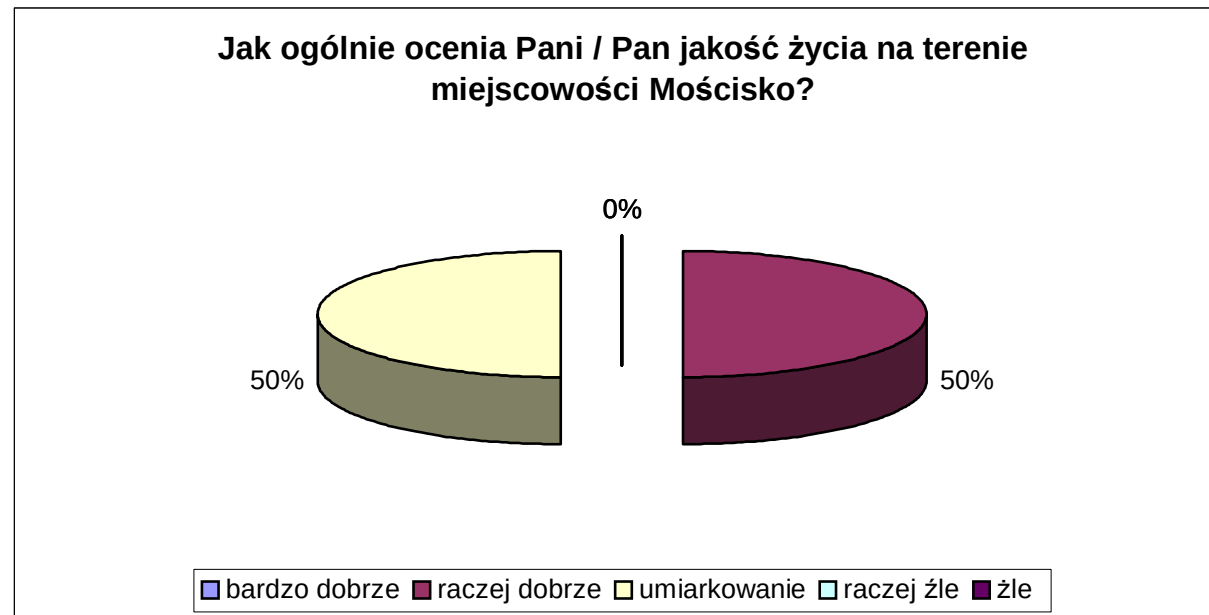

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców.

W badanej grupie mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (emeryci i renciści), połowa respondentów udzieliła odpowiedzi „raczej dobrze”, druga połowa „umiarkowanie”.

Wykres 13 Ocena ogólnej jakości życia na terenie Mościska - mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym

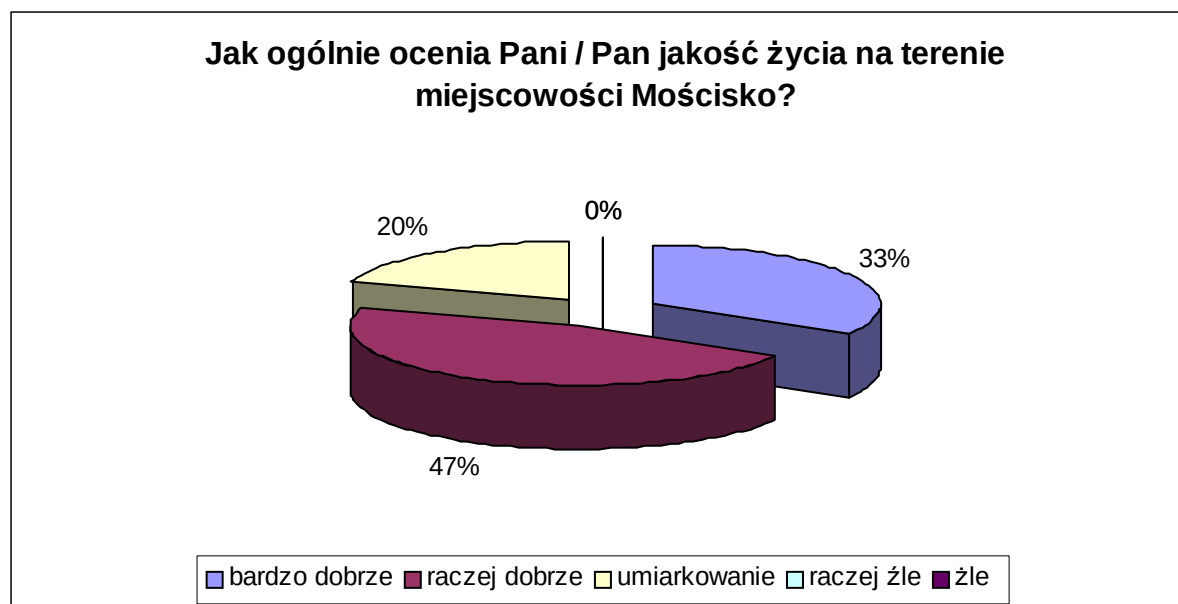

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców.

Wśród ankietowanych kobiet zdecydowana większość na postawione pytanie udzieliła odpowiedzi „raczej dobrze”.

Wykres 14 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - kobiety

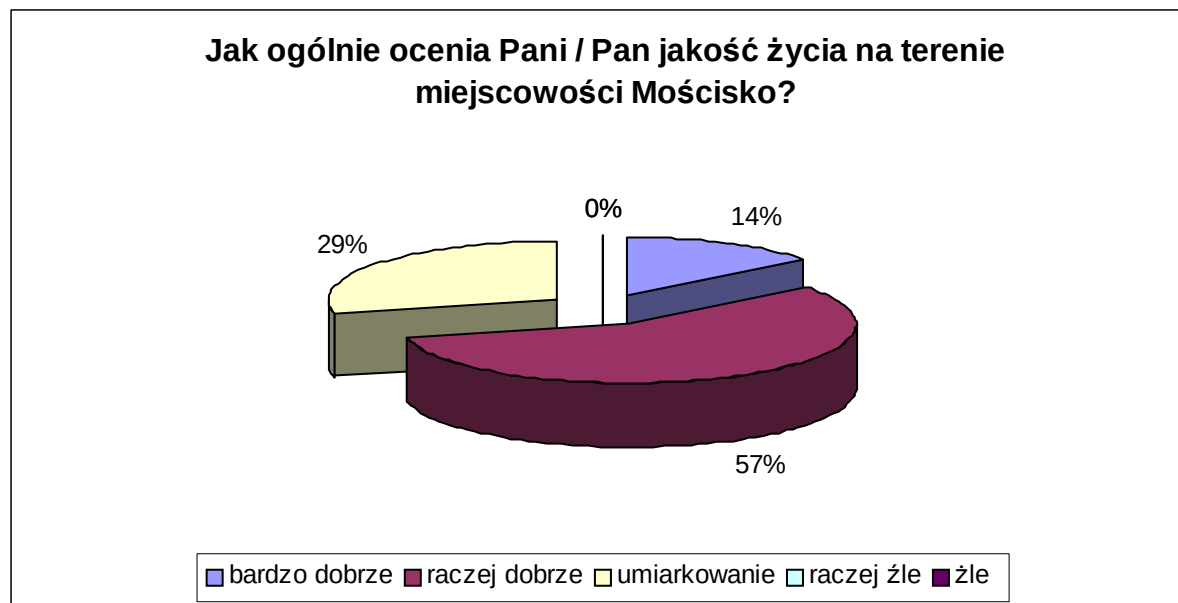

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców

Mieszkańcy płci męskiej, również w większości jakość życia na terenie Mościska oceniają „raczej dobrze”. Należy jednak zwrócić uwagę, że zdecydowanie mniej mężczyzn niż kobiet, jakość życia w Mościsku ocenia „bardzo dobrze”.

Wykres 15 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - mężczyźni

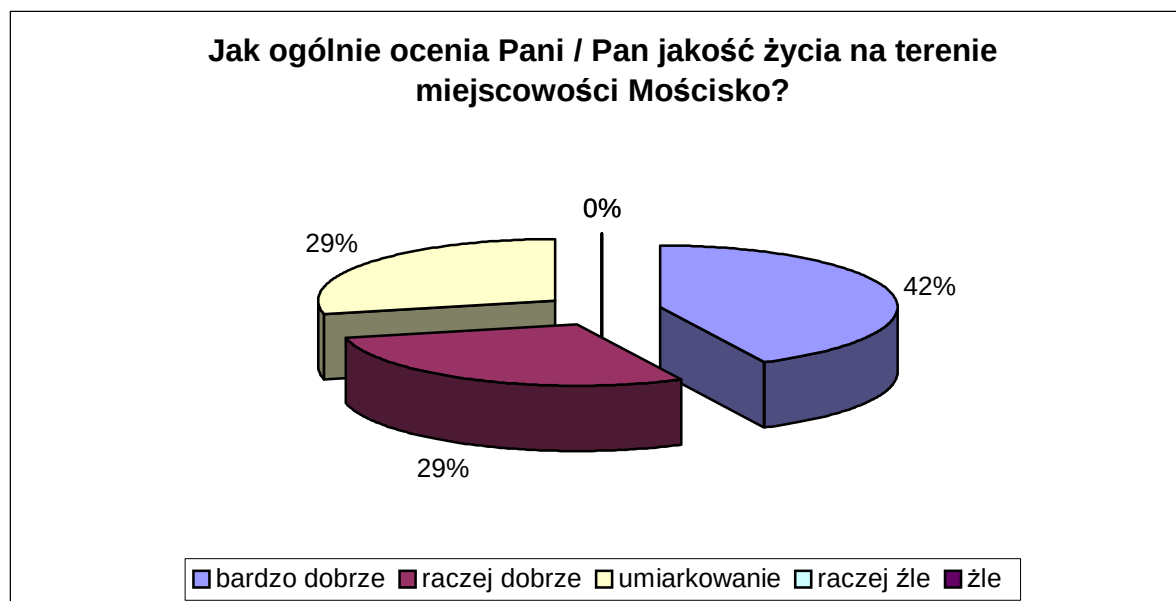

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców

Na podstawie analizy poniższych wykresów można zauważyć, że najwyższą jakość życia w Mościsku oceniają mieszkańcy posiadający wyższe wykształcenie. Wśród osób z wykształceniem średnim przeważają odpowiedzi „raczej dobrze”. W grupie mieszkańców z wykształceniem zawodowym widoczna jest duża ilość odpowiedzi, wskazująca na ogólną „umiarkowaną” ocenę jakości życia w Mościsku.

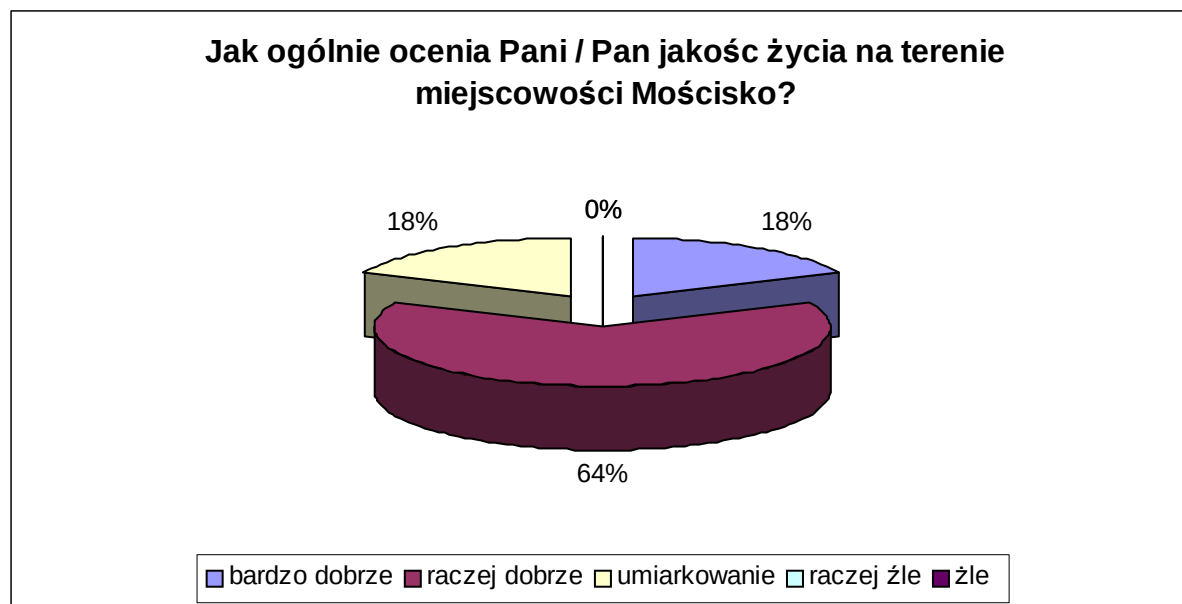
Wykres 16 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - respondenci z wykształceniem wyższym

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców

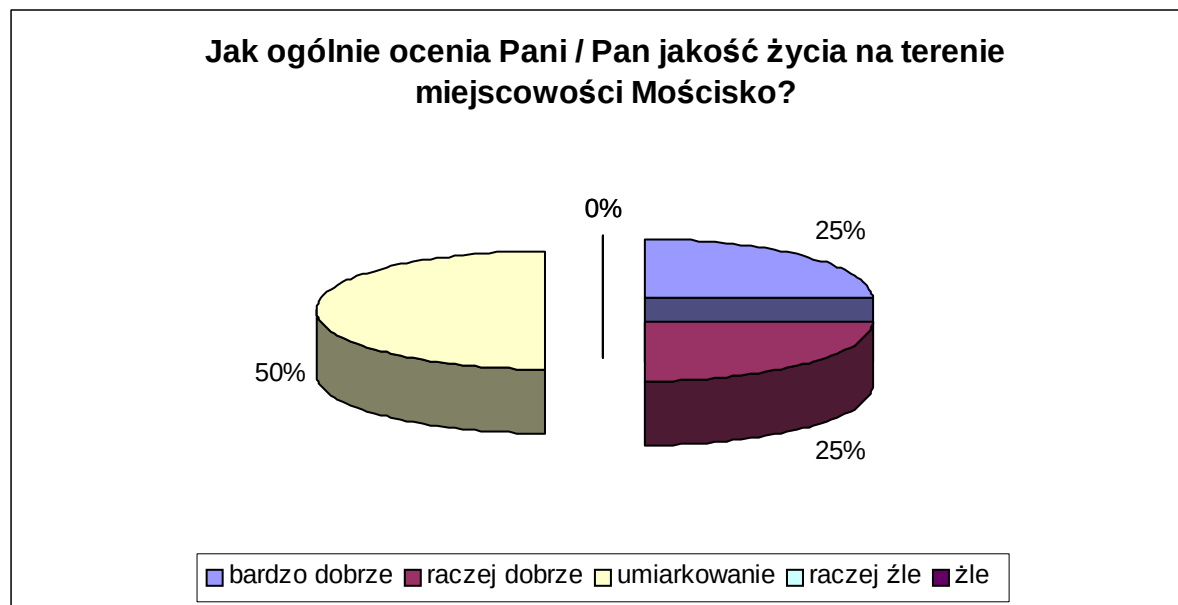
Wykres 17 Ogólna jakość życia na terenie Mościska - respondenci z wykształceniem średnim

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców

Wykres 18 Ogólna jakość życia na terenie Mościska - respondenci z wykształceniem zawodowym

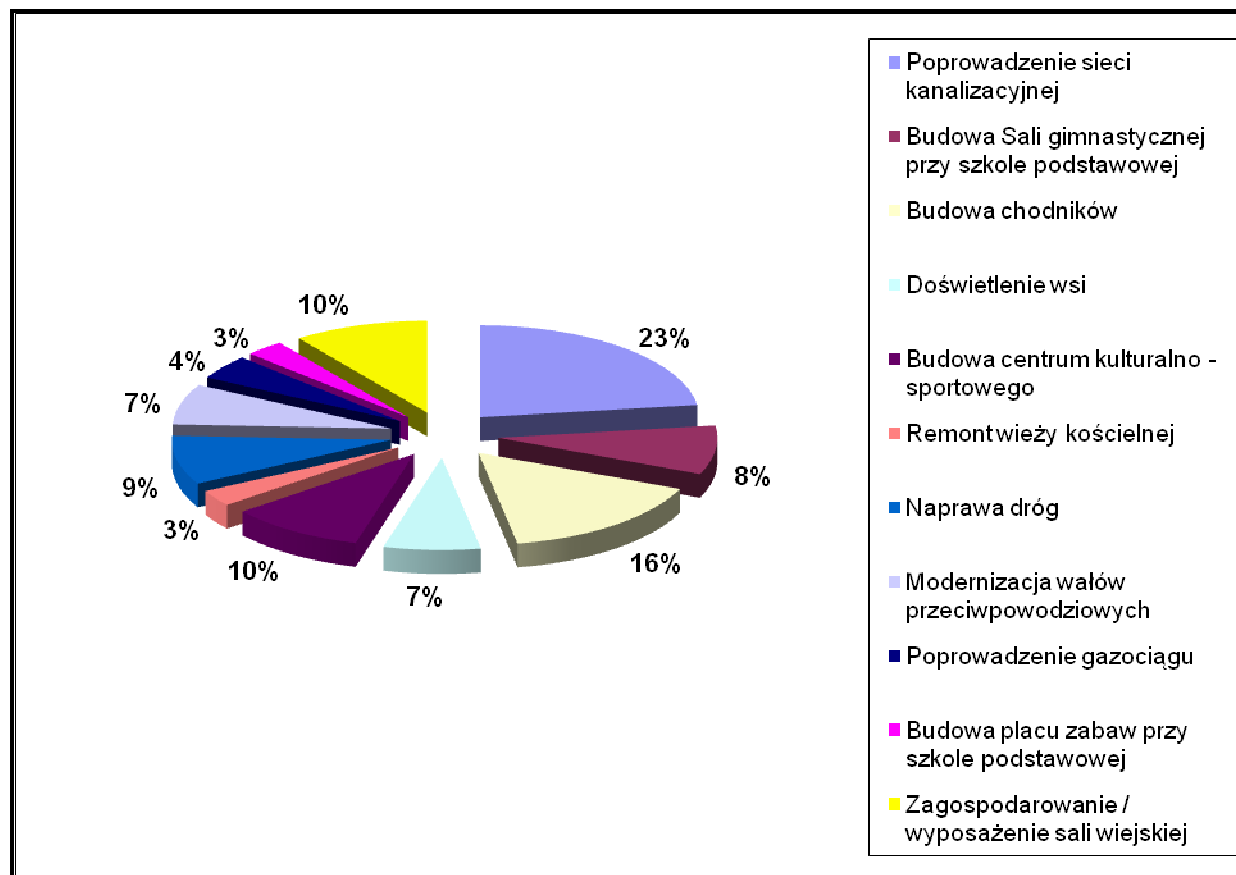

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców

W przeprowadzonej ankiecie, zadaniem mieszkańców Mościska było wskazanie trzech inwestycji, które ich zdaniem powinny zostać pilnie zrealizowane. Poniższy wykres przedstawia rozkład udzielanych odpowiedzi.

Wykres 19 Inwestycje, które zdaniem mieszkańców, powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności

Źródło: Analiza odpowiedzi ankietowanych mieszkańców

Na podstawie powyższego wykresu można wskazać trzy inwestycje, najbardziej istotne z punktu widzenia mieszkańców. Są to:

- poprowadzenie sieci kanalizacyjnej,
- budowa chodników,
- budowa centrum kulturalno – sportowego oraz wyposażenie sali wiejskiej.

Mieszkańcy w ankiecie wskazali również mocne i słabe strony miejscowości. Poniżej analiza uzyskanych informacji.

Wśród mocnych stron Mościska mieszkańcy wymieniają najczęściej:

- atrakcyjna lokalizacja miejscowości zarówno pod względem geograficznym jak i komunikacyjnym,
- zaangażowanie mieszkańców w sprawy wsi,
- infrastruktura społeczna w postaci Zespołu Szkolno – Przedszkolnego oraz biblioteki.

Wśród słabych stron Mościska mieszkańcy wymieniają najczęściej:

- zbyt słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa, zbyt uboga oferta spędzania wolnego czasu,
- duże zagrożenie powodziowe,

- brak kanalizacji.

Do innych problemów zasygnalizowanych przez mieszkańców należą:

- wysoki poziom bezrobocia,
- brak opieki medycznej na terenie miejscowości,
- migracja młodych mieszkańców,
- słabo rozwinięta agroturystyka,
- zbyt małe zaangażowanie młodzieży w sprawy wsi.

3.2 Analiza SWOT

Mocne strony:

1. osoby czynnie działające w organizacjach wiejskich,
2. aktywni Radni i Sołtys,
3. bliskie sąsiedztwo Dzierżoniowa (7 km) oraz Świdnicy (10 km),

4. lokalizacja przy drodze wojewódzkiej DW 382,
5. malownicza lokalizacja,
6. występujące na terenie miejscowości dziedzictwo kulturowe, w szczególności Kościół p.w. Jana Chrzciciela,
7. lokalizacja na terenie Mościska Zespołu Szkolno – Przedszkolnego oraz biblioteki,
8. liczne miejsca służące rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców:
 - a) świetlica,
 - b) stawy,
 - c) zacisze pod klonem,
 - d) boisko,
 - e) plac zabaw,
 - f) góra Winna i Lelek,
9. zaangażowanie mieszkańców w inicjatywy społeczne,
10. powstanie Klubu Druga Młodość 50+,
11. utrzymujący się na jednakowym poziomie przyrost naturalny,
12. działalność lokalnych artystów amatorów,
13. zaangażowanie mieszkańców w sprawy wsi,
14. mosty na rzekach,
15. bogata fauna i flora,
16. urodzajne gleby,
17. produkcja tradycyjnych domowych potraw,
18. zwiększająca się aktywność fizyczna mieszkańców (aerobik , nordic walking).

Słabe strony

1. częste powodzie i podtopienia,
2. zły stan infrastruktury drogowej,
3. brak chodników,
4. niedobory w infrastrukturze technicznej:
 - a) brak kanalizacji,
 - b) niedoświetlone ulice,
 - c) niedoświetlenie obiektów publicznych,
5. brak opieki medycznej we wsi,
6. zbyt mała oferta noclegowa / agroturystyczna na terenie miejscowości,
7. emigracja / migracja młodych ludzi,
8. stosunkowo wysoka liczba osób bezrobotnych, szczególnie wśród młodych mieszkańców Mościska,
9. zbyt słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa, zbyt uboga oferta spędzania wolnego czasu,
10. stałe zagrożenie powodziowe – zła jakość infrastruktury przeciwpowodziowej.

Szanse

1. współpraca z organizacjami pożytku publicznego,
2. możliwość pozyskiwania funduszy unijnych,
3. rozwój turystyki,
4. promocja Mościska jako najpiękniejszej wsi Dolnego Śląska,
5. udział szerszego grona mieszkańców w warsztatach i szkoleniach,
6. położenie wsi,
7. bliskość kolei i komunikacji drogowej,
8. bliskość miasta powiatowego,
9. współpraca z sąsiednimi miejscowościami,
10. strona internetowa wsi,
11. bliskość drogi wojewódzkiej,
12. rozwój firm zajmujących się pozyskiwaniem energii odnawialnej.

Zagrożenia

1. zagrożenie wchłonięciem przez Dzierżoniów,
2. zahamowanie integracji i aktywności mieszkańców Mościska,
3. nieumiejętne wykorzystanie szans związanych z pozyskiwaniem dla wsi zewnętrznego finansowania,
4. emigracja ludności, szczególnie młodzieży, kuszonej ofertami dobrze płatnej pracy poza granicami kraju,
5. wzrost poziomu bezrobocia,

6. inwestycje szkodzące Mościsku:

- a) bliskość planowanego kamieniołomu w Grodziszczu,
- b) powstanie kolejnej anteny nadajnikowej.

4 Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

4.1 Cele Planu Odnowy Miejscowości

Cel strategiczny:

Rozwój miejscowości Mościsko i podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez kształtowanie świadomości społecznej i integrację mieszkańców oraz modernizację przestrzeni publicznej umożliwiającą rozwój turystyki i poprawę codziennego funkcjonowania mieszkańców.

Cele operacyjne:

- Podniesienie walorów przestrzeni publicznej,
- Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej,
- Rozbudowa społecznej infrastruktury sportowej,
- Modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej,
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej,
- Rozbudowa infrastruktury technicznej,

- Umacnianie tożsamości i świadomości lokalnej mieszkańców,
- Promocja miejscowości.

Tabela 9 Cele i obszary problemowe

Cel	Obszary problemowe
1. Podniesienie walorów przestrzeni publicznej.	Przestrzeń publiczna w Mościku, choć zadbaną, wydaje się być nie do końca odpowiednio przystosowana do potrzeb mieszkańców. Jej obecne zagospodarowanie nie pozwala również na pełne wykorzystanie potencjału miejscowości. W Mościsku brak jest podstawowych elementów ułatwiających codzienne funkcjonowanie, takich jak np.: parking przy szkole podstawowej, chodniki wzdłuż drogi czy place / miejsca spotkań i zabaw mieszkańców. Niepełne zagospodarowanie i wykorzystanie zasobów przestrzeni publicznej powoduje pogorszenie jakości i bezpieczeństwa codziennego funkcjonowania mieszkańców, wpływa również negatywnie na ocenę turystycznych walorów okolicy.
2. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.	Mościsko posiada duży potencjał do rozwoju turystyki i bazy rekreacyjnej. Niestety zasoby te nie są w pełni wykorzystywane i dotychczas nie mogły stanowić o atrakcyjności turystyczno – rekreacyjnej regionu. Do najciekawszych niezagospodarowanych zasobów miejscowości należą: Winna Góra, zabytkowy Kościół, tereny przy stawie oraz „zaczysze pod klonem”. Inwestycje mające na celu modernizację i przystosowanie tych obiektów na potrzeby turystów i lokalnej społeczności w istotny sposób przyczynią się do wieloaspektowego uatrakcyjnienia Mościska i okolic i pozytywnie wpłyną na dalszy rozwój miejscowości.
3. Rozbudowa społecznej infrastruktury sportowej.	Miejscowość cierpi na brak infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, co bezpośrednio wpływa na pogorszenie się warunków życia jej mieszkańców. Wspomniane deficyty powodują brak możliwości zapewnienia mieszkańcom dbania o własny rozwój fizyczny, co jest szczególnie istotne w odniesieniu do młodej części społeczności. Innym aspektem braku omawianej

	infrastruktury jest znaczne ograniczenie możliwości spędzania wolnego czasu przez mieszkańców.
4. Modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej.	Mościsko jest zlokalizowane nad brzegiem rzeki Piławy, co ma istotne znaczenie dla funkcjonowania jego mieszkańców. Niewystarczająca infrastruktura przeciwpowodziowa powoduje stałe zagrożenie występowaniem powodzi. Zbyt niskie i wymagające naprawy wały przeciwpowodziowe nie stanowią wystarczającego zabezpieczenia miejscowości przed skutkami wyższego stanu wód. Problem ten stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców Mościska z racji bliskości rzeki i gospodarstw.
5. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej.	Istotnym problemem zlokalizowanym na terenie miejscowości jest brak chodników umożliwiających swobodne poruszanie się po miejscowości pieszym, zły stan nawierzchni lokalnych odcinków dróg powiatowych i wojewódzkich oraz niedrożne rowy. Niska jakość infrastruktury drogowej stanowi poważne zagrożenie bezpieczeństwa samych mieszkańców jak i podróżnych odwiedzających Mościsko.
6. Rozbudowa infrastruktury technicznej.	Mościsko cierpi na brak wystarczającej infrastruktury technicznej odpowiedzialnej za odprowadzanie ścieków z gospodarstw domowych. Deficyty w tym zakresie stanowią poważne utrudnienie w codziennym funkcjonowaniu mieszkańców, wydatnie przyczyniając się do pogorszenia poziomu ich życia.
7. Umacnianie tożsamości i świadomości lokalnej mieszkańców.	Problem tożsamości i świadomości lokalnej w Mościsku szczególnie uwydatnił się w ostatnich latach. Powyższe kwestie mają kluczowe znaczenie dla funkcjonowania całej miejscowości w aspekcie kierunków jej rozwoju i modernizacji. Świadomość i tożsamość lokalna pozwala na wspólne kształtowanie przestrzeni społecznej, co ma kluczowe znaczenie dla poziomu życia mieszkańców. Z tego powodu niezwykle istotne jest ciągle umacnianie integracji mieszkańców oraz budowanie poczucia przynależności społecznej, szczególnie wśród najmłodszych członków społeczności.

8. Promocja miejscowości.	Mościsko zdobyło tytuł najpiękniejszej wsi dolnośląskiej w 2009 roku. Mieszkańcy dostrzegają potrzebę promowania miejscowości, jako warunku ciągłej modernizacji i rozwoju. Poprzez promocję, społeczność Mościska zamierza w dalszym stopniu stymulować rozwój lokalnej infrastruktury oraz turystyki, co bezpośrednio przyczyni się do poprawy warunków i jakości życia mieszkańców.
---------------------------	--

4.2 Zadania priorytetowe

Tabela 10 Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

Zadanie	Cel	Przeznaczenie	Okres realizacji	Szacowane nakłady	Źródła finansowania
1. Modernizacja wałów przeciwpowodziowych	Celem zadania będzie modernizacja istniejących wałów przeciwpowodziowych – ich naprawa oraz podwyższenie. Konieczna jest modernizacja wałów wzdłuż całej miejscowości.	Modernizacja wałów przeciwpowodziowych zdecydowanie zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców Mościska, pozwoli przeciwdziałać powtarzającym się zalaniom i podtopieniom.	2010 - 2012	30.000.000 zł	Budżet Województwa Dolnośląskiego . Fundusze UE
2. Budowa chodników	W ramach tego zadania, w pierwszej kolejności planowane jest dokończenie budowy chodnika przy ul. Szkolnej oraz budowa	Realizacja tego zadania przyczyni się w znacznym stopniu do zwiększenia komfortu użytkowania przestrzeni publicznej przez mieszkańców Mościska. Wpłynie również znacząco na poprawę bezpieczeństwa pieszych i	2010 - 2017	840.000 zł	Budżet Gminy. Budżet Powiatu. Budżet Województwa Dolnośląskiego . Fundusze UE

	chodników przy drodze powiatowej. Następnie sukcesywnie chodniki będą budowane przy pozostałych drogach.	zmotoryzowanych mieszkańców.			
3. Renowacja i konserwacja zabytkowego Kościoła	Celem tego zadania jest modernizacja wieży i dachu Kościoła oraz konserwacja fresków.	Renowacja zabytkowego Kościoła pozwoli na zachowanie dziedzictwa kulturowego zlokalizowanego na terenie miejscowości, przyczyniając się do wzmacniania lokalnej tożsamości mieszkańców oraz podniesienia walorów turystycznych Mościska.	2010 - 2017	1.000.000 zł	Budżet Województwa Dolnośląskiego . Fundusze UE. Budżet Państwa
4. Budowa parkingu przy szkole podstawowej	Konieczna jest budowa parkingu przy szkole podstawowej w celu umożliwienia mieszkańcom swobodnego dojazdu do szkoły oraz uporządkowanie i zagospodarowanie zgodnie z potrzebami, otaczającej szkołę przestrzeni publicznej.	Budowa parkingu wpłynie na zwiększenie jakości, komfortu oraz bezpieczeństwa użytkowania przestrzeni publicznej wszystkich mieszkańców, w szczególności tych odwiedzających placówkę edukacyjną.	2010	10.000 zł	Budżet Gminy. Budżet Powiatu. Budżet Województwa Dolnośląskiego .
5. Modernizacja infrastruktury drogowej	Celem tego zadania jest modernizacja infrastruktury drogowej poprzez wymianę	Modernizacja lokalnych odcinków dróg wpłynie na poprawę bezpieczeństwa i komfortu	2010 - 2017	2.800.000 zł	Budżet Gminy. Budżet Powiatu. Budżet Województwa

	nawierzchni istniejących dróg oraz udrożnienie przydrożnych rowów. W pierwszej kolejności konieczny jest remont drogi wojewódzkiej oraz drogi do Bratoszowa.	podróżnych oraz mieszkańców korzystających z infrastruktury drogowej.			Dolnośląskiego . Fundusze UE. Budżet Państwa
6. Zagospodarowanie terenów publicznych „Zacisze pod klonem”	Zaplanowane jest zagospodarowanie terenu ławkami, stolikami, elementami małej architektury.	„Zacisze pod klonem” stanowi ważne miejsce dla lokalnej społeczności. Jego odpowiednie zagospodarowanie pozwoli stworzyć miejsce sprzyjające aktywnej rekreacji i integracji mieszkańców.	2010	30.000 zł	Budżet Gminy. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013.
7. Zagospodarowanie terenów publicznych - tereny przy stawie	Celem tego zadania jest utworzenie atrakcyjnego dla mieszkańców miejsca poprzez wyposażenie terenu w scenę, wymianę elementów małej architektury i placu zabaw oraz uzupełnienie infrastruktury technicznej.	Miejsce ważne dla lokalnej społeczności, którego zagospodarowanie wpłynie również na uatrakcyjnienie turystyczne miejscowości. Wskazane tereny staną się miejscem organizowania lokalnych imprez oraz spotkań mieszkańców co, poza wartością integracyjną, przyczyni się również do promocji Mościska w regionie.	2010 - 2011	300.000 zł	Budżet Gminy. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013.
8. Budowa placu zabaw przy szkole podstawowej	Budowa placu zabaw pozwoli na odpowiednie zagospodarowanie terenu przy	W wyniku realizacji zadania dzieci zamieszkujące teren Mościska zyskają nowe miejsce spędzania	2011 - 2012	36.000 zł	Budżet Gminy. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na

	szkole podstawowej poprzez stworzenie bezpiecznego miejsca zabaw dla najmłodszych mieszkańców Mościska. Realizacja tego zadania wpłynie również pozytywnie na podniesienie walorów estetycznych miejscowości.	wolnego czasu, sprzyjające ich rozwojowi fizycznemu.			lata 2007- 2013.
9. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Budowa przydomowych oczyszczalni podniesie jakość oraz komfort życia mieszkańców. Umożliwi również oczyszczanie ścieków w miejscach trudno dostępnych.	W wyniku realizacji tego zadania możliwa będzie utylizacja ścieków bytowo – gospodarczych, co w znacznym stopniu podniesie jakość życia mieszkańców.	2010 - 2012	2.856.000 zł	Budżet Gminy. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013.
10. Budowa centrum kulturalno – sportowego	Planowany obiekt ma stanowić kulturalne i rekreacyjne centrum miejscowości. Jego lokalizacja planowana jest przy istniejącym boisku sportowym. Poza halą sportową w obiekcie będzie również siedziba OSP i biblioteki. Budowa planowana jest przy boisku. W obiekcie będzie również siedziba OSP i biblioteki.	Centrum ma być miejscem wszelkiej aktywności mieszkańców, które przyczyni się do rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej i umożliwi integrację społeczności lokalnej, poprzez organizację imprez i uroczystości o charakterze lokalnym i regionalnym	Projekt 2010. Realizacja 2012 – 2014	3.000.000 zł	Budżet Gminy. Budżet Powiatu. Budżet Województwa Dolnośląskiego . Fundusze UE

11. Wyposażenie sali wiejskiej	W ramach tego zadania planuje się przystosowanie sali wiejskiej na potrzeby realizacji szkoleń i spotkań mieszkańców. W tym celu planuje się zakup: rzutnika, komputerów, stołów, rolet.	Realizacja tego zadania pozwoli na stworzenie w Mościsku miejsca oferującego interesujące możliwości spędzania wolnego czasu, stanowiącego jednocześnie miejsce intelektualnego rozwoju mieszkańców, miejsce sprzyjające zabawie a także integracji społeczności lokalnej.	2010	80.000 zł	Budżet Gminy. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013.
12. Stworzenie toru rowerowego na Winnej Górze	W ramach tego działania planuje się wyznaczenie toru rowerowego na Winnej Górze oraz przygotowanie zaplecza rekreacyjnego.	Realizacja tego działania przyczyni się do zwiększenia turystycznych walorów miejscowości oraz do jej szerokiej promocji w regionie. Mieszkańcy uzyskają również miejsce sprzyjające aktywnemu spędzaniu wolnego czasu i integracji.	2010 - 2012	20.000 zł	Budżet Gminy. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013.
13. Budowa sali sportowej przy szkole	Budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w celu podniesienie jakości kształcenia i wychowania fizycznego mieszkańców.	Wybudowany obiekt będzie służył rozwojowi kultury fizycznej u najmłodszych mieszkańców Mościska.	2015 - 2017	3.000.000	Budżet Gminy. Budżet Powiatu. Budżet Województwa Dolnośląskiego . Fundusze UE. Budżet Państwa

5 Spis tabel, wykresów, zdjęć i rysunków

Tabela 1 Mieszkańcy Mościska	6
Tabela 2 Liczba ludności w miejscowości Mościsko w latach 2002 - 2009	9
Tabela 3 Powierzchnia gruntów według przeznaczenia.....	17
Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy, Powiatu Dzierżoniowskiego oraz Województwa Dolnośląskiego w latach 2004 – 2009.....	19
Tabela 5 Liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym z terenu Mościska i Gminy Dzierżoniów w roku 2005	20
Tabela 6 Podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie miejscowości Mościsko	22
Tabela 7 Struktura gruntów według klas bonitacyjnych.....	25
Tabela 8 Struktura gospodarstw rolnych w Mościsku	26
Tabela 9 Cele i obszary problemowe.....	59
Tabela 10 Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną	61
Wykres 1 Struktura wiekowa mieszkańców Mościska.....	7

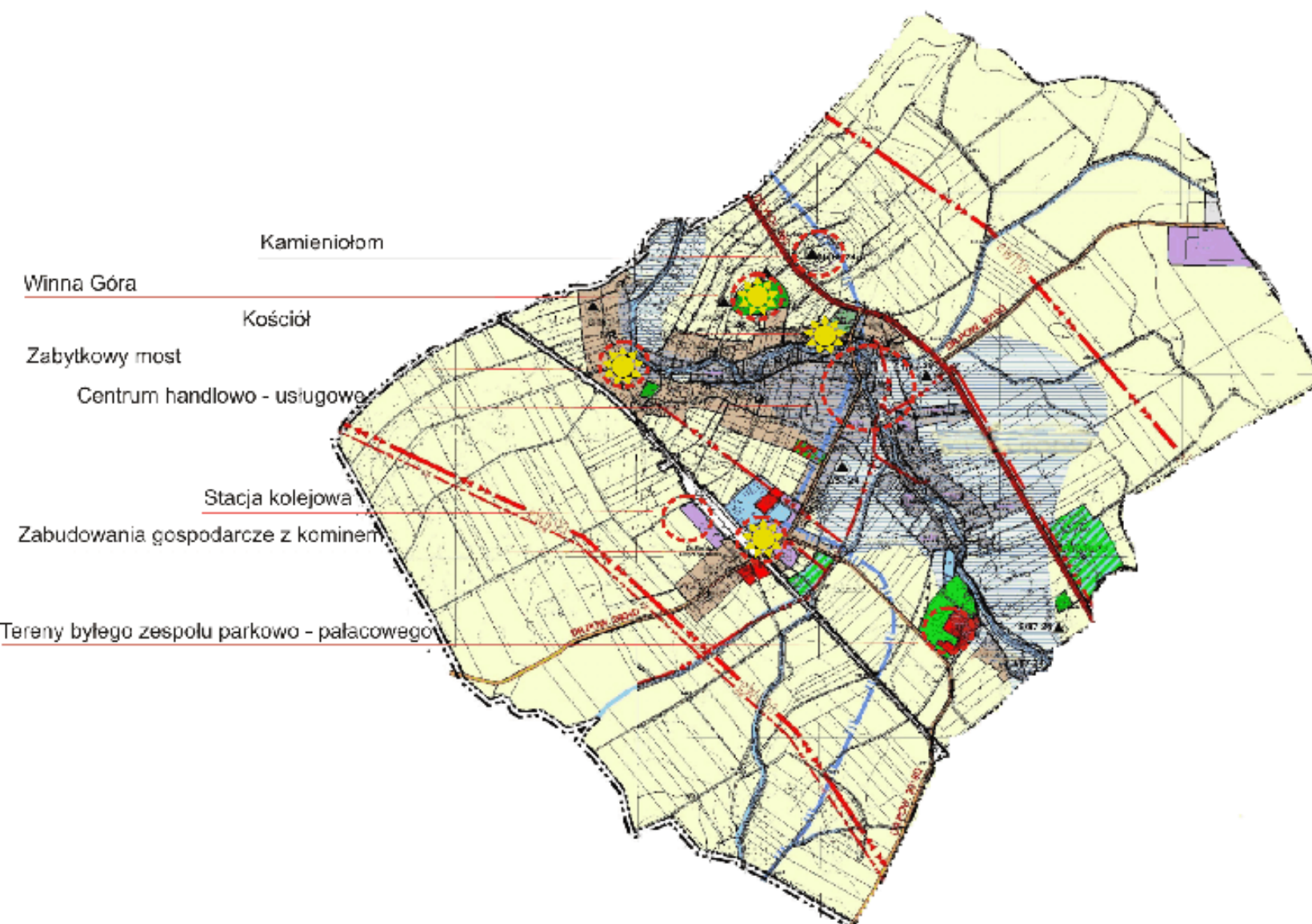
Wykres 2 Ludność Mościska według kategorii wiekowej	8
Wykres 3 Ludność Mościska w latach 2002 - 2009	10
Wykres 4 Liczba ludności sołectwa Mościsko na tle liczby ludności w Gminie Dzierżoniów.....	11
Wykres 5 Struktura przeznaczenia gruntów w Mościsku	18
Wykres 6 Przedziały wiekowe zarejestrowanych bezrobotnych z terenu miejscowości Mościsko.....	21
Wykres 7 Struktura użytków rolnych w Mościsku.....	23
Wykres 8 Struktura klas gleb w miejscowości Mościsko	24
Wykres 9 Struktura gospodarstw rolnych w Mościsku	27
Wykres 10 Ocena ogólnej jakości życia na terenie Mościska - wszyscy respondenci	42
Wykres 11 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym	43
Wykres 12 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - mieszkańcy w wieku produkcyjnym.....	44
Wykres 13 Ocena ogólnej jakości życia na terenie Mościska - mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym.....	45
Wykres 14 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - kobiety	46
Wykres 15 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - mężczyźni	47

Wykres 16 Ocena ogólnej jakości życia w Mościsku - respondenci z wykształceniem wyższym.....	48
Wykres 17 Ogólna jakość życia na terenie Mościska - respondenci z wykształceniem średnim	49
Wykres 18 Ogólna jakość życia na terenie Mościska - respondenci z wykształceniem zawodowym	50
Wykres 19 Inwestycje, które zdaniem mieszkańców, powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności	51
Zdjęcie 1 kościół pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela.....	13
Zdjęcie 2 Staw wraz z otaczającymi go terenami.....	14
Zdjęcie 3 Zabytkowy most w Mościsku	15
Zdjęcie 4 Mościsko z lotu ptaka.....	16
Zdjęcie 5 Zespół Szkolno – Przedszkolny.....	29
Zdjęcie 6 Widoki Mościska	35

Charakterystyka miejscowości Mościsko

Układ urbanistyczny miejscowości oraz przeznaczenie terenu

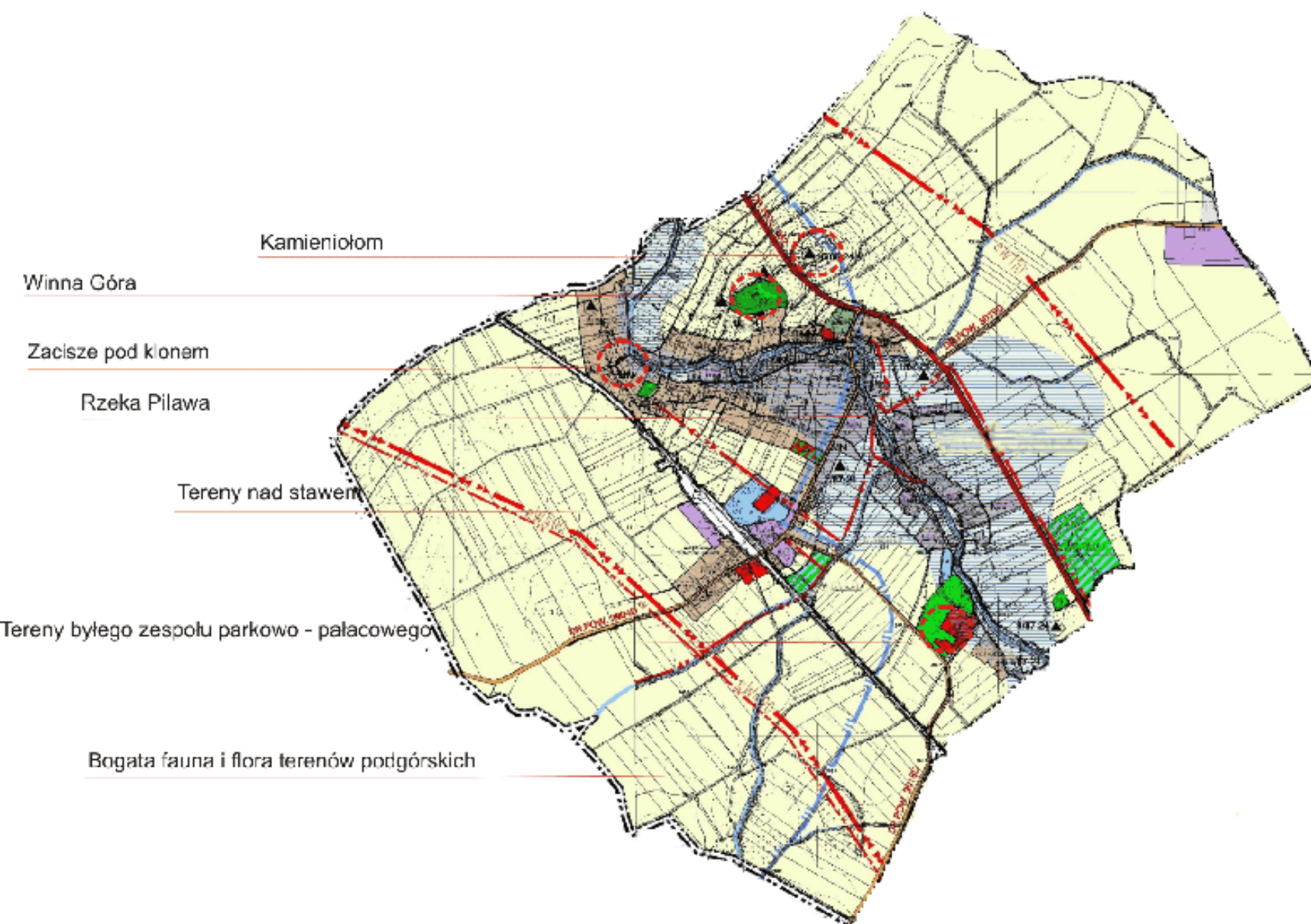

- Przewaga zabudowy mieszkaniowej
- Tereny gospodarstw rybackich z usługami turystycznymi
- Zabudowa usługowa
- Tereny aktywności gospodarczej
- Tereny rolnicze
- Zieleń leśna i parkowa
- Tereny mieszkaniowe i usługowe
- Tereny mieszkaniowe i aktywności gospodarczej
- Oczyszczalnia ścieków
- Tereny sportowe i rekreacyjne
- Cmentarz
- Dominanta przestrzenna

Inwentaryzacja zasobów miejscowości Mościsko

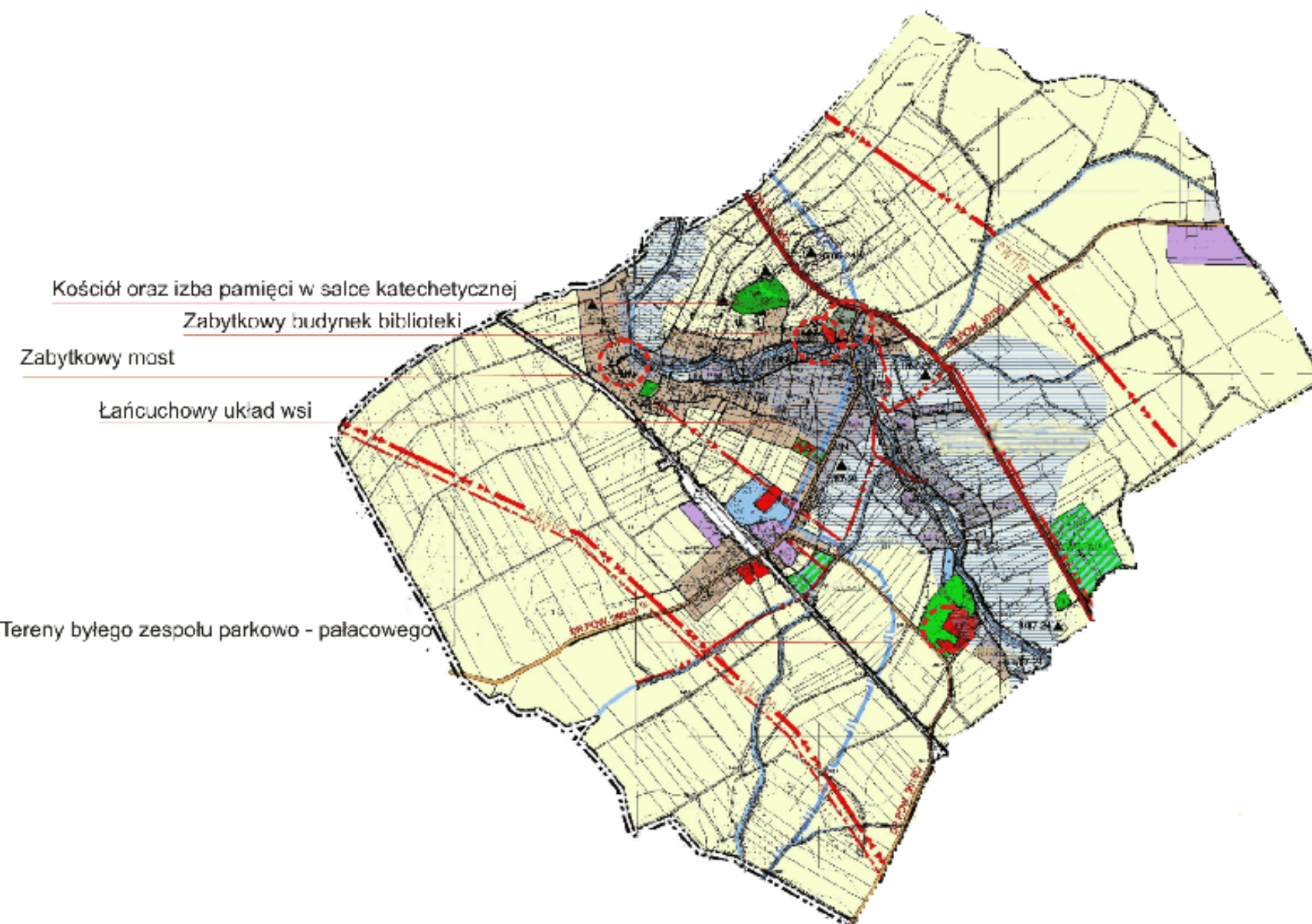
Zasoby przyrodnicze

Otoczenie Gór Sowich, Wzgórz Niemczańskich i Szklarskich, Wzgórz Kielczyńskich i Masywu Ślęży

Inwentaryzacja zasobów miejscowości Mościsko

Zasoby kulturowe

Charakterystyka miejscowości Mościsko

Przestrzenie publiczne szczególnie ważne dla mieszkańców miejscowości

Zacisze pod klonem przy moście zabytkowym (tereny w otoczeniu byłego zespołu parkowo - pałacowego)

Winna Góra(widok)

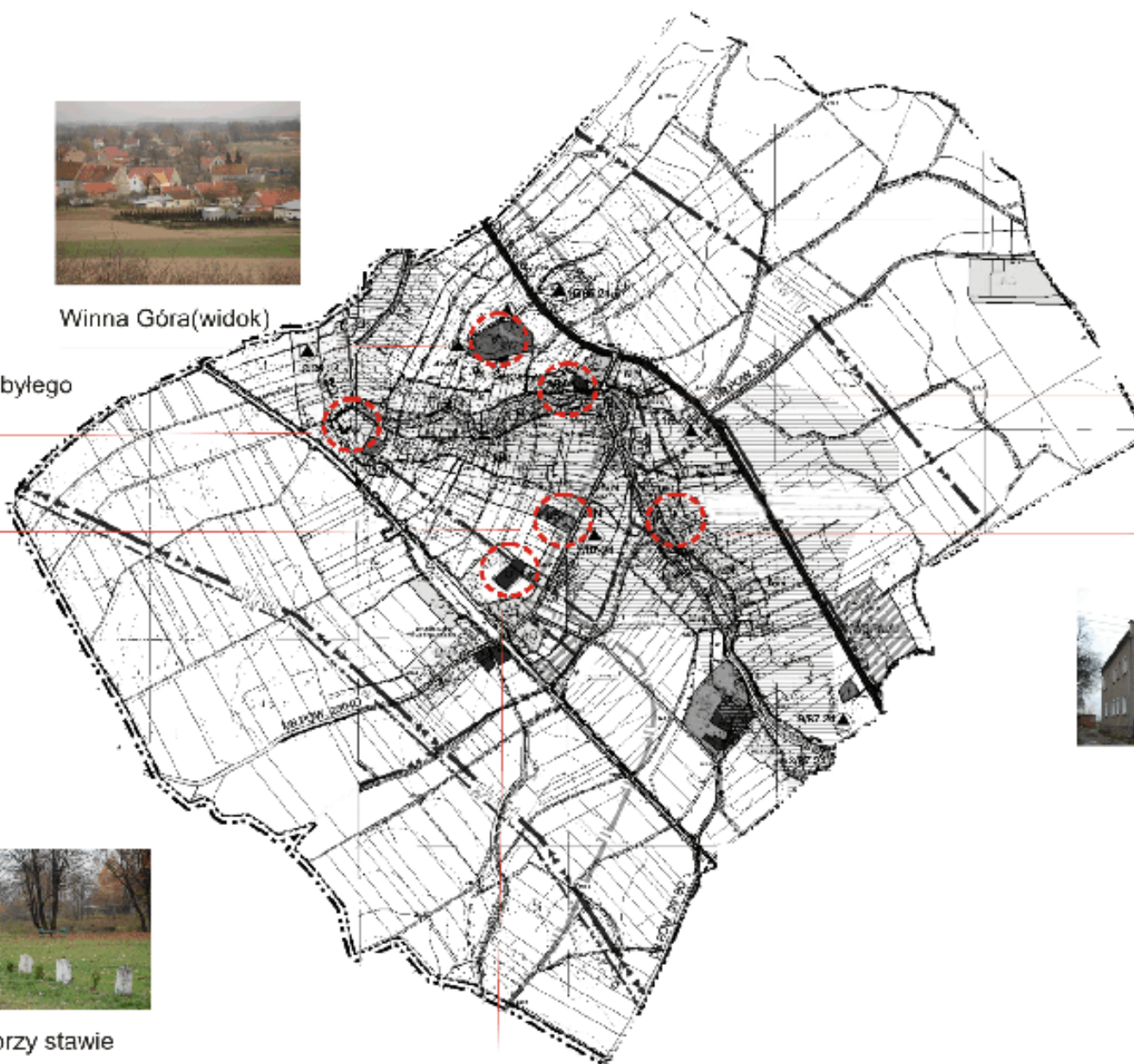

Kościół i biblioteka z salą wiejską

Boisko

Tereny przy stawie

Szkola

Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Mościsko

Mocne i słabe strony przestrzeni w miejscowości

- Mocne strony przestrzeni
- Słabe strony przestrzeni

